

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

29 NOVEMBER 1994

ONTWERP VAN DECREET

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995

VERSLAG

namens de Commissie voor Cultuur
uitgebracht door de heer J. De Bremaeker
aan de Commissie voor Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer L. Peeters.

Vaste leden : de heren F. Cauwenberghs, S. De Clerck, L. Goutry,
L. Martens en M. Van Peel ;

de heren J. De Bremaeker, P. Hostekint, L. Peeters en W.
Seeuws ;

de heren P. Chevalier, J. Demeulenaere en P. Dewael ;

de heer F. De Man ;

de heer H. Lauwers ;

de heer L. Dierickx.

Plaatsvervangers :

mevrouw S. Creyf, mevrouw A. Leysen, de heer H. Marsoul,
mevrouw T. Merckx-Van Goey en de heer J. Vandeurzen ;

mevrouw M. De Meyer, de heer L. Hancké, mevrouw L. Maximus
en de heer A. Schellens ;

de heren P. Berben, L. Monset, N. ;

de heer J. Spinnewyn ;

de heer H. Olaerts ;

de heer J. Geysels.

Zie :

15 (1993-1994)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen 1 tot XXV
- Nrs. 2 tot 7 : Amendementen
- Nr. 8-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken
- Nr. 8-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

INHOUD

1.	INLEIDING VAN DE MINISTER	
A.	Krachtlijnen	4
B.	Sociaal-cultureel werk	5
	1. Jeugdwerk	5
	2. Volksontwikkeling en bibliotheken	6
C.	Kunst	
	1. Beeldende kunsten en musea	
	2. Letteren	8
	3. Muziek	8
	4. Podiumkunsten	9
D.	Internationale kredieten kunsten	9
E.	Sport	9
F.	Toerisme	10
11.	BESPREKING	
1.	Algemeen	
	Cultureel leven in Vlaanderen	11
	Culturele infrastructuur	11
	Tewerkstelling en sociaal statuut	12
	Wetenschappelijke projecten	13
2.	Sociaal-cultureel werk	
	Openbaar bibliotheekwerk	14
3.	Kunsten	
	Beeldende kunst en musea	14
	Muziek	15
	Letteren	15
	Podiumkunsten in Brussel	17
4.	Internationale culturele betrekkingen	
	Culturele ambassadeurs	17
5.	Sport	
	Inleiding	19
	Algemene beleidsvisie	21
	Subsidiëring	22
	Intresten	23
	Nationale loterij	23
	Personeelskosten	23
	Jachthavens	24
	BLOSO-sportcentra	24
	Decentralisatie	25
	Gemeentelijke sportfunctionarissen	26
6.	Toerisme	27
111.	Indicatieve stemming	30
	BIJLAGE	
1.	Tabellen en grafieken	33
11.	Toeristisch marketingplan	41

DAMES EN HEREN.

De commissie voor cultuur besprak de begroting van Cultuur voor 1995 op haar vergaderingen van 19 en 20 oktober en van 16 november 1994. Op 19 oktober werd in aanwezigheid van de commissaris-generaal en de leidende ambtenaren van BLOSO de begroting van BLOSO besproken. Op 20 oktober werd in aanwezigheid van de voorzitter van het VCGT, de begroting van het Vlaams Commissariaat-generaal voor Toerisme behandeld.

1. INLEIDING VAN DE MINISTER

In deze inleiding worden de krachtlijnen van de ontwerp-begroting Cultuur bondig samengevat en geïllustreerd met een aantal tabellen.

Deze begroting wordt in een lange termijnperspectief geplaatst, door vergelijking van de cijfers 95 met de voorafgaande jaren, tot en met 1991, de laatste begroting van de vorige Vlaamse regering.

Al de hierna vermelde cijfers en tabellen hebben betrekking op de beleidskredieten, tenzij uitdrukkelijk wordt vermeld dat zij betalingskredieten betreffen.

A. KRACHTLIJNEN BEGROTING 1995

1. De totale begroting Cultuur 1995 bedraagt 17,533 miljard frank.

Zij omvat de volgende sectoren :

- sociaal-cultureel werk : 4,737 miljard frank waarvan 1,276 miljard frank voor de jeugd en 3,460 miljard frank voor volksontwikkeling en bibliotheken

- kunst : 3,328 miljard frank

- sport : 1,187 miljard frank

- toerisme : 829 miljoen frank

- BRTN : 7,445 miljard frank

De procentuele verdeling van de Cultuurbegroting is weergegeven in figuur 1. Deze cijfers hebben betrekking op de volledige Cultuurbegroting.

De dotatie aan de BRTN (programma 49.30) en binnen de kunstenbegroting het onderdeel „Media en Film” (programma 44.30) vallen evenwel buiten het bestek van de bespreking in deze Commissie, omdat zij zijn toegewezen aan de Commissie voor de Media.

2. Tegenover 1994 stijgt de begroting met 750 miljoen frank of 4,5 percent, wat hoger is dan de gemiddelde stijging van de Vlaamse begroting (3,40 percent).

Cultuur is daarmee de tweede sterkste stijger op de begroting 1995, na de beleidssector „Financiën en begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin”.

Vergeleken met 1991 bedraagt de stijging 2,952 miljard frank of 20,3 percent (figuur 2).

3. Binnen de cultuurbegroting evolueren de verschillende sectoren niet in dezelfde mate.

De relatieve evolutie van de deelsectoren geeft een aanduiding van de beleidsprioriteiten. In de begroting 1995 vallen duidelijk op :

- de jeugdsector : de uitvoering van het nieuwe jeugdwerkdecreet kost 550 miljoen frank. Daardoor stijgt het budget voor de jeugd met 18,6 percent.

- cultuurspreiding via culturele centra en openbare bibliotheken : het gaat om basisvoorzieningen die in elke gemeente aanwezig zouden moeten zijn. De Vlaamse regering wil hiervoor dan ook extra middelen inzetten. De budgetten stijgen dan ook met bijna 16 percent voor de culturele centra en nagenoeg 10 percent voor de bibliotheken.

- kunst : de extra kredieten gaan in 95 vooral naar de musea (+ 41 percent), de kleine en middelgrote orkesten (+ 57 percent) en het dans- en muziektheater (respectievelijk + 14 percent en + 42 percent), twee sectoren waarvan binnen het podiumkunstendecreet nog een inhaalmanoeuvre moet gebeuren ten opzichte van het teksttheater en de kunstencentra.

De lange termijnevolutie (figuur 3) geeft duidelijk weer dat de sectoren jeugd en kunst beduidend sterker zijn gestegen (procentueel) dan de totale cultuurbegroting. Vanzelfsprekend moet men voor een juiste appreciatie van deze evolutie ook de absolute cijfers in het oog houden.

4. Uit deze begroting blijkt zeer duidelijk dat een zeer belangrijke inspanning wordt gedaan ten voordele van de lokale besturen en dit vanuit verschillende deelsectoren van Cultuur :

- het nieuwe jeugdwerkdecreet kent niet alleen nieuwe opdrachten en verantwoordelijkheden toe aan de gemeentebesturen, maar bezorgt hen ook, op basis van een decretale waarborg, de daartoe vereiste middelen ;

- ook de subsidies aan gemeenten voor culturele centra en bibliotheken stijgen meer dan de gemiddelde cultuurbegroting, al is het onvermijdelijk, zoals uit het programmadecreet zal blijken, de groei van de bibliotheeksector te beheersen ;

- ook de stijging van het budget voor de musea zal in belangrijke mate de stedelijke en gemeentelijke musea ten goede komen.

Het is evident dat alle overheden, zowel de Vlaamse Gemeenschap als de gedecentraliseerde besturen, een verantwoordelijkheid dragen in de ondersteuning van cultuur.

Uit deze begroting blijkt alleszins duidelijk dat de Vlaamse Gemeenschap haar inspanningen niet vermindert ten nadele van de gemeenten, wel integendeel.

B. SOCIAAL-CULTUREEL WERK

Het sociaal-cultureel werk bestaat uit 2 sectoren : jeugdwerk enerzijds en volksontwikkeling en bibliotheken anderzijds. De procentuele evolutie 1991-1995 wordt weergegeven in figuur 4, zowel globaal als voor beide sectoren afzonderlijk.

1. Jeugdwerk

In 1995 wordt voor het jeugdwerk een begroting voorgesteld met één belangrijke nieuwigheid ten opzichte van de voorbije jaren : inschrijving van het krediet van 550 miljoen frank nodig voor de uitvoering van het decreet van 9 juni 1993 houdende de subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid.

Daardoor is het jeugdwerk de belangrijkste stijger in de begroting '95 : + 18,6 percent. Ook over de volledige periode 1991-1995 beschouwd, stijgen de kredieten van de jeugdsector procentueel het sterkst (+ 49,45 percent).

Deze 550 miljoen frank wordt voor 380 miljoen frank gecompenseerd via afschaffing en/of vermindering van andere basisallocaties op het programma jeugd.

De resterende 170 miljoen frank wordt overgeheveld uit andere beleidssectoren : 20 miljoen frank uit de globale cultuurbegroting en 150 miljoen frank uit programma's die tot de bevoegdheid van de andere leden van de Vlaamse regering behoren.

Voorwaarde voor toekenning van subsidies aan gemeentebesturen en de VGC is het opstellen en goedkeuren van een gemeentelijk jeugdwerkbeleidsplan in overleg met het lokale jeugdwerk. We kunnen met genoegen vaststellen dat in de loop van 1994 tot op vandaag reeds 95 percent van de gemeenten een jeugdwerkbeleidsplan opstelden ; slechts een vijftiental gemeenten deed dit nog niet.

Het spreekt vanzelf dat met de uitvoering van het decreet van 9 juni 1993 in 1995 in de gemeenten een krachtige impuls wordt gegeven aan het lokale jeugdbeleid.

Ingevolge de grote inspanningen voor de uitvoering van voormeld decreet is er voor de andere onderdelen van het programma jeugd een status-quo of zeer lichte afname van de bedragen. Het betreft een adempauze na een globale stijging van de kredieten voor het programma jeugd van 1991-1994 met 25,7 percent.

2. Volksontwikkeling en bibliotheken

De extra middelen die in 1995 voorbehouden zijn (+ 4,4 percent) worden in belangrijke mate aangewend voor de uitvoering van het bibliotheekdecreet en het decreet culturele centra. De inspanningen voor beide gemeentelijke culturele basisinfrastructuren sluiten aan bij de zorg van de Vlaamse regering om cultuur dicht bij huis te brengen, gemakkelijk bereikbaar voor de hele bevolking. De bibliotheken hebben daarbij een bijzondere taak te vervullen als draaischijf van het overheidsinformatiebeleid en in het raam van de leesbevordering.

De evolutie van beide sectoren, evenals de sector volkswikkelingswerk wordt weergegeven in figuur 5.

Om de toepassing van het bibliotheekdecreet op peil te houden en om een 20-tal nieuwe erkenningen vanaf 1 januari 1995 budgettair te kunnen opvangen groeit het globale budget voor de weddetoelagen aan het personeel van 1.360,7 tot 1.493,6 miljoen frank (9,77 percent). De uitzonderingsmaatregel waarbij gemeenten – buiten het investeringsfonds – een beroep konden doen op subsidies voor de bibliotheekinfrastructuur werd in de begroting 1995 niet langer aangehouden.

De gemeenten zonder bibliotheek (nog **26**) zullen voor de eerste inrichting van hun bibliotheek uitzonderlijk wel een beroep kunnen doen op de uitrustings-toelagen.

In opvolging van de beleidsbrief over het sociaal-cultureel werk voor volwassenen en de door de Vlaamse Raad goedgekeurde motie van aanbeveling, zal in het najaar 1994 werk worden gemaakt van de nieuwe decreten voor de sector volksontwikkeling. Om de continuïteit van het werk echter maximaal te verzekeren, en de uitbetaling van de voorschotten in 1995 niet te bemoeilijken, werd in de begroting 1995 de verwijzing naar de actueel nog geldende decreten en besluiten aangehouden. Een herschikking in relatie tot de nieuwe regelgeving zal in de loop van 1995 doorgevoerd worden. Als de budgetten van de decreten van het volksontwikkelingswerk (verenigingen, instellingen, amateuristische kunstbeoefening, koepels, organisaties en projecten vijfde decreet) worden samengenomen dan kan een groei vastgesteld worden van net geen 2 percent (van 1.152,1 naar 1.175,0 miljoen frank). Hierbij moet echter opgemerkt worden dat er in 1995 ten gevolge van de in 1994 genomen maatregelen in deze sector geen nieuwe organisaties zullen erkend worden.

In de begroting kan ook reeds een basisallocatie „Subsidie vzw De Rand” worden aangetroffen, dit in het vooruitzicht van de bespreking van het ontwerpdecreet dat het beheer van de culturele centra in de rand van Brussel aan deze vereniging wenst over te dragen. Dit decreet is momenteel voor advies bij de Raad van State nadat het reeds principieel door de Vlaamse regering werd goedgekeurd.

In functie van een meer gerichte aanwending van eigen inkomsten en een soepeler werking werd én voor Alden Biesen én voor de centrale ondersteuningsactiviteiten van het openbaar bibliotheekwerk (VCOB) de formule van een dienst met afzonderlijk beheer uitgewerkt.

C. KUNST

In 1995 stijgt de kunstenbegroting met 4,2 percent. Hiermee wordt het engagement van deze Vlaamse regering voor de kunsten bevestigd : tussen 1991 en 1995 groeit de kunstenbegroting met 32,7 percent (figuren 6 en 7). Op beleidsvlak vormt de kunstensector één van de belangrijke aandachtspunten in de cultuurbegroting, wat leidt tot het leggen van actuele accenten en tot de structurele ondersteuning van nieuwe initiatieven.

1. Beeldende kunsten en musea

In vergelijking met podiumkunsten, muziek of media nemen de beeldende kunsten een bescheiden plaats in in de kunstenbegroting.

Toch werden de voorbije jaren ook op dit beleidsterrein belangrijke nieuwe accenten gelegd. Tussen 1991 en 1994 stegen de middelen met 45 percent, wat vooral werd vertaald naar de werkbeurzen aan beeldende kunstenaars (van 8,9 naar 14,9 miljoen frank) en naar de toelagen aan de musea van de Vlaamse Gemeenschap (MUHKA van 39 naar 52 miljoen frank en KMSKA van 40,6 naar 59,5 miljoen frank).

In 1995 stijgt het budget beeldende kunsten met 41,1 percent, wat een bijkomende beleidsruimte van 93 miljoen frank betekent.

Na de aandacht voor de individuele kunstenaars en de eigen musea volgt in 1995 een belangrijk inhaalmanoeuvr naar het globale museumbeleid van de Vlaamse Gemeenschap. Het budget voor het museumbeleid wordt opgetrokken van 43 naar 55 miljoen frank, wat neerkomt op een

stijging met 28 percent. Deze bijkomende middelen maken het mogelijk om het nieuwe museumdecreet in te dienen in de Vlaamse Raad, wat moet leiden tot een efficiënter museumbeleid in Vlaanderen.

Het museumdecreet zal criteria aanreiken voor de erkenning van een museum en voor de subsidiëring op basis van een kwalitatieve beoordeling en rekening houdend met de complementariteit tussen steden, provincies, privé-organisaties en de Vlaamse Gemeenschap. Dit decreet zal ook de aanzet vormen om de samenwerking tussen musea en selectiviteit te bevorderen.

De specifieke toelagen aan de musea van de Vlaamse Gemeenschap stijgen samen lichtjes met 2,2 miljoen frank. Daarnaast wordt 35 miljoen frank gereserveerd voor de uitrusting van het Museum voor Hedendaagse Kunst te Gent en 40 miljoen frank voor de oprichting van het Roger Raveel Museum (ook in 1996 moet hiervoor 40 miljoen frank voorzien worden).

In het beeldende kunstenbeleid wint ook architectuur aan belang. In 1995 is twee in plaats van één miljoen frank beschikbaar voor de ondersteuning van initiatieven rond architectuur en toegepaste kunsten. Daarnaast wordt 2,2 miljoen frank voorzien voor het vervolg op het Eerste Jaarboek Architectuur, dat op 13 oktober werd voorgesteld. De sensibilisering voor kwaliteitsvolle architectuur wordt daardoor voortgezet. Daarenboven wordt in 1995 de eerste volwaardige en tweejaarlijkse Vlaamse Cultuurprijs voor architectuur uitgereikt. (In 1996 zal voor het eerst de tweejaarlijkse prijs voor toegepaste kunst en vormgeving worden toegekend.)

2. Letteren

Het letterenbudget steeg tussen 1991 en 1994 met 42 percent en bedroeg in 1994 bijna 80 miljoen frank. Dit bedrag blijft constant in 1995. De werkbeurzen aan auteurs stegen de afgelopen drie jaar van 9 naar 18 miljoen frank en blijven op dit vrij behoorlijke peil gehandhaafd.

Ook de twee miljoen frank die in 1994 uitgetrokken was voor de campagne leesbevordering blijft behouden in 1995 : de bevordering van het lezen moet een continue zorg worden.

3. Muziek

De kredieten voor muziek bedragen in 1995 360,1 miljoen frank, wat neerkomt op een stijging met 13,8 percent. Tussen 1991 en 1995 steeg het muziekbudget zelfs met 41,6 percent.

In 1995 blijft de klemtoon liggen op de structurele ondersteuning van de middelgrote en kleine orkesten en ensembles. Deze middelen stijgen van 72,6 naar 113,9 miljoen frank, wat neerkomt op een stijging met maar liefst 57,5 percent.

Om een globaal beeld te krijgen van het engagement van de Vlaamse regering voor het muziekbeleid moeten naast de kredieten voor muziek ook de internationale kredieten, de dotatie aan de BRTN voor het omroeporkest- en koor en de dotatie aan het muziektheater mee in rekening worden gebracht.

4. Podiumkunsten

Binnen de kunstenbegroting is het leeuwedeel traditioneel voor de podiumkunsten bestemd : in 1995 komt dat neer op 1.790,9 miljoen frank.

Binnen het podiumkunstenbeleid blijft de uitvoering van het podiumkunstendecreet dat dateert van januari 1993 het belangrijkste aandachtspunt.

Het tekst- en figurentheater deed het verhoudingsgewijs al niet slecht op budgettair vlak. Naar de kunstencentra toe werd in 1993 een belangrijke inspanning geleverd (meer dan een verdubbeling). De inspanning naar dans en muziektheater toe, die in 1994 een aanvang nam, wordt in 1995 voortgezet. De budgetten voor dans stijgen met 13,7 percent of van 72,7 naar 82,9 miljoen frank. Op twee jaar tijd komt dit neer op een stijging van 91,5 percent, of bijna een verdubbeling. Het muziektheater kan in 1995 rekenen op 24,0 miljoen frank in plaats van 16,9 miljoen frank in 1994. Dit komt neer op een stijging van 42 percent ten opzichte van 1994 en een stijging van 140 percent ten opzichte van 1993.

Voor alle sectoren van het podiumkunstendecreet is in 1995 samen 850,1 miljoen frank beschikbaar wat in vergelijking met de 646,4 miljoen frank die beschikbaar was vóór het decreet neerkomt op een stijging met 31,5 percent.

Andere belangrijke kredieten binnen de podiumkunsten gaan naar (in miljoen frank) :

	1994	1995
Subsidies voor tekst en figurentheater	678,6	687,6
Vlaamse Operastichting	391,0	397,4
Koninklijk Ballet van Vlaanderen	231,5	236,0
Brusselse podia	67,8	69,4
De Singel	66,0	67,3
Andere kunstencentra	101,9	103,3
Troubleyn	15,0	17,5

D. INTERNATIONALE KREDIETEN KUNST

De internationale kredieten van het kunstbeleid blijven ongeveer constant ten opzichte van 1994. Voor 1995 bedraagt deze post 255,3 miljoen frank.

Wel werden twee verschuivingen doorgevoerd :

– de toelage die het VCGT ontving als cultureel ambassadeur van Vlaanderen (10 miljoen frank) wordt overgeheveld naar de vaste dotatie aan het VCGT.

– de dotatie aan het Vlaams cultureel centrum „De Brakke Grond” in Amsterdam (21,7 miljoen frank) wordt overgeheveld naar de Administratie Sociaal-Cultureel Werk, waar alle culturele centra onder ressorteren.

Naast de jaarlijkse bijdrage aan de Nederlandse Taalunie wordt in 1995 1,2 miljoen frank voorzien voor een specifieke actie in Zuid-Afrika. Eenzelfde bijdrage wordt geleverd door het departement Onderwijs.

E. SPORT

De globale uitgavenbegroting van het BLOSO (Vlaams Sportfonds inbegrepen) bedraagt in 1995 1.767,8 miljoen frank t.o.v. 1.750,3 miljoen frank in 1994.

De ontvangsten van het BLOSO voor 1994 bedragen 1.7678 miljoen frank. Deze ontvangsten worden gevormd door :

1° 1.187,7 miljoen frank dotatie vanuit de begroting Vlaamse Gemeenschap (+ 7,3 percent)

2° 513 miljoen frank Vlaams Sportfonds (vnl. toelage Nationale Loterij en eigen inkomsten sportcentra)

3° 67,1 miljoen frank allerhande andere eigen inkomsten

De ontvangsten van het Vlaams Sportfonds vanwege de Nationale Loterij blijven, ondanks een betere verdeelsleutel tussen de Gemeenschappen, vrij constant.

In de uitgavenbegroting 1995 valt een gevoelige verhoging op van de kredieten voor subsidiëring van de private sportverenigingen en de gemeentelijke sportdiensten. Voor de private sector wordt 403,9 miljoen frank uitgetrokken of een verhoging met 14,23 percent t.o.v. 1993 en voor de openbare sector 100 miljoen frank of een verhoging met 39 percent. Het betreft een verschuiving van kredieten door een vermindering van de uitgaven voor de eigen BLOSO-werking.

De investeringen in de eigen sportcentra (in 1993 teruggegaan tot 80 miljoen frank) worden in 1995, zoals in 1994, op ongeveer 100 miljoen frank behouden. Dit moet toelaten om de erg noodzakelijke verbouwings- en verbeteringswerken in de Vlaamse sportcentra uit te voeren.

F. TOERISME

Een vergelijking van de cijfers 1994 en 1995 ingeschreven in de begroting geeft een foutief beeld van de eigenlijke begroting 1995 van het V.C.G.T. Louter bekeken vanuit de cultuurbegroting is het inderdaad zo dat de vastleggingsmachtigingen voor het V.C.G.T. dalen van 356,1 naar 306 miljoen frank, dat de investeringstoelagen op nul worden gezet (tegenover 471 miljoen frank in 1994) en dat de werkingsdotatie slechts groeit met 18 miljoen frank (inclusief de in '93 en '94 toegekende afzonderlijke subsidie als cultureel ambassadeur).

Eén en ander kan niet los worden gezien van een grondige doorlichting van het V.C.G.T. Daarbij werd vastgesteld dat niet alle in het verleden gedane vastleggingen, zowel subsidiebeloftes als eigen investeringen, tot realisatie werden gebracht. De volledige inventaris van de engagementen werd geactualiseerd. Een herbesteding van daardoor gerealiseerde reserves werd aanvaard en maakt het voor het V.C.G.T. mogelijk ook in 1995 het vastleggingsniveau van '94 aan te houden. Dezelfde situatie en een ten dele overschatting van het uitvoeringsritme van de projecten had ook als gevolg dat de investeringstoelagen van de vorige jaren met vertraging werden aangewend. In de begroting '95 van de instelling wordt een overdracht van deze betalingsmiddelen voor 390 miljoen frank ingeschreven. Toeristische projecten zullen dus verder kunnen worden vastgelegd en uitgevoerde dossiers zullen dus normaal kunnen betaald worden.

Wat de werkingsdotatie betreft, en meer bepaald de dringende vraag van het V.C.G.T. naar bijkomende budgettaire ruimte voor de implementatie van het marketingplan, moet gewezen worden op de toezegging vanuit het budget economie van een specifieke subsidie van 40 miljoen frank.

Tenslotte zal een analyse van de begroting van het Vlaams-Commissariaat-Generaal voor Toerisme ook illustreren hoe

deze instelling er in geslaagd is om de eigen inkomsten gevoelig te verhogen, niet in het minst door het verbeteren van het patrimoniumbeheer en een sterkere samenwerking met de private sector.

11. BESPREKING

1. ALGEMEEN

Cultureel leven in Vlaanderen

De heer Dierickx vraagt of de minister tevreden is over de evolutie van het culturele leven in Vlaanderen. Zelf heeft de spreker de indruk dat de situatie van de cultuur in Vlaanderen niet al te rooskleurig is. De populaire media stellen de Vlaming voor als een dialectspreker en een platvloers personage, een sukkelaar die geen cultureel niveau heeft. Blijkbaar bestaat er geen enkele behoefte om de Vlaming door middel van de cultuur tot een hoger niveau op te tillen. Heeft de Vlaamse regering instrumenten tot zijn beschikking om aan deze toestand iets te veranderen ?

De minister antwoordt dat de heer Dierickx de zaken te pessimistisch voorstelt. Cultuur is meer dan vaststellingen die kunnen worden gedaan omtrent het taalgebruik. Er gebeuren in de Vlaamse kunstwereld, het theater, de dans en op andere terreinen heel wat goede dingen op topniveau. Een ander voorbeeld is wat er in de culturele centra wordt gepresteerd op het vlak van cultuurinitiatie voor jongeren. De minister vermeldt de leesbevorderingsinitiatieven van Barbara Wyckmans. Dit soort activiteiten staat niet in de schijnwerpers, maar is toch zeer belangrijk als graadmeter van het cultuurleven in Vlaanderen.

De minister stelt verder dat de overheid niet dirigistisch mag optreden in het cultuurbeleid. Dat moet worden gedragen door de creativiteit van de mensen zelf. De overheid kan hooguit voorwaarden scheppen en hier en daar corrigeren.

Hetgeen de heer Dierickx over de media vertelt hoort in feite thuis in een ander debat over het Vlaamse medialandschap. De minister geeft toe dat de televisie een grote impact op het publiek heeft. Hetgeen ook de heer Dierickx vaststelt geeft geen aanleiding tot zelfgenoegzaamheid. Nochtans wordt er door de BRTN een grote inspanning gedaan, nu er twee complementaire netten zijn. Het effect hiervan is vooralsnog niet in kijkcijfers te meten.

De minister besluit dat er over het culturele peil in Vlaanderen genuanceerd moet worden gesproken, en dat we zonder zelfvoldaan te zijn, oog moeten hebben voor positieve ontwikkelingen.

Culturele infrastructuur

In verband met de nieuwe basisallocatie „subsidie vzw De Rand” vraagt de heer De Bremaeker of de culturele centra in de rand van Brussel enkel voor Nederlandstalige initiatieven worden voorbehouden. Vinden er ook Franstalige organisaties onderdak ?

De minister verduidelijkt dat de vzw De Rand zal belast worden met het beheer van de eigen culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap. Het zijn dus geen gemeentelijke centra. Het gaat om de volgende culturele centra : de Zandloper in Wemmel, de Bosuil in Jezus-Eik, de Moelie in Linkebeek,

de Lijsterbes in Kraainem en de Kam in Wezembeek-Oppeem. Een van de doelstellingen volgens het ontwerpdecreet, dat nu wordt voorbereid is „het behartigen van de Vlaamse belangen in de regio”. Franstalige verenigingen maken als dusdanig geen gebruik van de centra. Die hebben immers tot doel „het ter beschikking stellen van de infrastructuur voor de plaatselijke Nederlandstalige sociaalculturele verenigingen”. De financiering van de centra gebeurt door de Vlaamse Gemeenschap. Die zijn trouwens nominatim opgenomen in de begroting.

De heer De Clerck stelt vast dat er voor de verwerving van een ruimte voor de Brusselse podiumkusten, 43,6 miljoen frank beschikbaar is. Is een dergelijk krediet niet nodig voor infrastructuur, elders in Vlaanderen ?

De minister antwoordt dat dit budget volledig dient om de jaarlijkse erfpacht van het LUNA-theater te betalen. Sinds het bestaan van het investeringsfonds, worden gemeenten niet meer gesubsidieerd voor hun culturele infrastructuur vanuit het budget van cultuur. Enkel investeringen in de eigen infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap blijven mogelijk. Er is ook geen subsidiëring van private infrastructuur meer. Dat is de reden waarom het hoofdstuk over de subsidiëring van infrastructuur uit het decreet op de podiumkunsten is geschrapt. De minister is overigens wel van oordeel dat in de toekomst binnen het geheel van de investeringsinspanningen van de overheid een cultureel gedeelte zou moeten voorzien zijn.

Tewerkstelling en sociaal statuut

De heer De Clerck stelt vast dat er voor werkingskosten in het kader van het statuut van de kunstenaar 2 miljoen frank wordt uitgetrokken. Dit is nochtans voor een groot stuk een federale materie, wanneer het over het sociaal statuut van de kunstenaar gaat.

De minister verduidelijkt dat die twee miljoen frank bedoeld zijn voor de oprichting van een zogenaamd „kunstenaarsloket”, waar artiesten zullen terecht kunnen met vragen over hun sociaal statuut.

De minister voegt hier nog aan toe dat er geen vooruitgang is in de gesprekken met de federale minister van financiën in verband met het fiscaal statuut van de kunstenaars. De contacten met de federale overheid in deze materie zijn volledig geblokkeerd.

Mevrouw **Maximus** vraagt aandacht voor de financiële lasten die de gemeenten moeten dragen voor culturele materies, en dan vooral voor de betaling van personeel. Volgens een recente studie moeten bijvoorbeeld de sociale bijdragen voor het personeel werkzaam in de gemeenten met ongeveer vier percent worden opgetrokken. Wordt er met dit gegeven rekening gehouden bij het opmaken van de begroting ? Wordt die verhoging door de begroting van cultuur gedragen of zullen de gemeenten er voor moeten opdraaien ?

De minister antwoordt dat in de cultuursector onderscheid moet gemaakt worden tussen enerzijds het personeel van de culturele centra en de gemeentelijke sportfunctionarissen en anderzijds het bibliotheekpersoneel.

De culturele centra worden door de overheid gesubsidieerd

Vlaamse overheid. De meeruitgaven die de verhoging van de sociale bijdragen met zich meebrengt, moeten op de eigen begroting van het departement van cultuur worden gecompenseerd.

In dit verband stelt de heer De Clerck dat er in de culturele sector heel wat subsidiëring van personeel is. De indirecte loonkosten liggen ook hier echter hoog. De potentiële tewerkstelling in de sector zou veel groter kunnen zijn als er een formule zou worden uitgewerkt om die indirecte loonkosten te drukken. Kunnen er vanuit het culturele veld geen suggesties naar het federale niveau worden geformuleerd voor meer flexibiliteit bij de tewerkstelling in de culturele sector ?

De heer Dierickx voegt hier aan toe dat uit onderzoek is gebleken dat het creëren van een arbeidsplaats in de artistieke sector veel goedkoper uitvalt dan het creëren van een arbeidsplaats in de profit-sector. Het economisch belang van de culturele sector mag dan ook niet worden onderschat.

De heer Seeuws verwijst eveneens naar een studie die de SERV destijds heeft gemaakt over de economische betekenis van de cultuursector. Hieruit is duidelijk gebleken dat tegenover de investeringen in cultuur een grote return staat.

De minister beaamt de opmerkingen van de sprekers over het economische belang van cultuur. Hij stelt dat er ook op het vlak van tewerkstelling inspanningen worden gedaan. In het jeugdwerkgarantieplan is de mogelijkheid opgenomen van de aanstelling van jongeren in musea, culturele centra, jeugd- en sportcentra en in de toeristische sector. Dit project zal twee jaar duren en zal ook voor de cultuursector een steun betekenen.

Verder maakt de minister nog melding van een onderzoeksopdracht die aan professor De Brabander van UFSIA is gegeven over de betekenis van cultuur voor de tewerkstelling en de economie. Dit dan toegespitst op enkele deelsectoren, zoals musea, podiumkunsten en amateuristische kunstbeoefening. Dit project moet afgerond zijn tegen september 1995.

Wetenschappelijke projecten

De heer Seeuws stelt vast dat er een bijdrage aan de Nederlandse Taalunie is opgenomen in de begroting voor de zogenaamde aktie Zuid-Afrika. Dit is een goed initiatief. Maar tegelijkertijd mag ook niet vergeten worden dat de Taalunie onderzoek naar de eigen dialecten niet mag verwaarlozen, naast bekommernis voor het Afrikaans. Vanuit de Taalunie wordt het Vlaams/Nederlands dialectwoordenboek gesubsidieerd. Is de toekomst van dit project verzekerd ?

De minister antwoordt dat er voor dit wetenschappelijk project gezocht wordt naar een bedrijfszekere financiering. Voorlopig blijven de subsidies vanuit de Nederlandse Taalunie nog een jaar behouden. Vanaf 1996 wordt er gezocht naar een meer structurele oplossing via een subsidiëring vanuit het budget voor wetenschapsbeleid.

De heer De Clerck wijst op het bestaan van het bicultureel onderzoekscentrum voor de Vlaamse Primitieven. Naar verluidt verplichtte de federale minister van wetenschapsbeleid dit centrum van naam te veranderen, omdat het te eenzijdig naar Vlaanderen zou verwijzen. Is het niet beter om dit centrum integraal naar de Vlaamse Gemeenschap over te hevelen ?

De kwestie van dit onderzoekscentrum werd volgens de minister grondig onderzocht door de Vlaamse administratie. Het departement van cultuur was hier echter niet bij betrokken, omdat dit centrum zijn kredieten krijgt via de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten die onder het departement van onderwijs ressorteert.

De minister voegt er aan toe dat de benaming van dit onderzoekscentrum een ingewikkelde kwestie is. Ook Vlaamse wetenschappers hebben bezwaren tegen de benaming, omdat die niet wetenschappelijk accuraat zou zijn.

2. SOCIAAL-CULTUREEL WERK

Openbaar bibliotheekwerk

De heer Seeuws herinnert aan de motie van de Vlaamse Raad van 1 juli 1994 met betrekking tot de verspreiding van revisionistische literatuur. Wordt met deze aanbeveling rekening gehouden bij de collectievorming in de openbare bibliotheken ? Er zou moeten worden duidelijk gemaakt dat dergelijke zaken niet thuishoren in het fonds van een openbare bibliotheek. Het gaat hier immers niet om de vrijheid van meningsuiting, maar over het bewust verspreiden van valse informatie.

De minister antwoordt dat hij begin 1993 een brief van de „Stichting Vrij Historisch Onderzoek” heeft ontvangen, waarin die er zich over beklagde dat een aan de bibliotheken doorgestuurde brochure niet in de collecties werd opgenomen. De stichting vroeg aan de minister „repressief” op te treden tegen de bibliotheken. De minister heeft in zijn antwoord gewezen op de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de bibliothecaris om in een geest van objectiviteit de collectie samen te stellen, zoals bepaald in het **bibliotheekdecreet**.

Dit standpunt heeft de minister ook meegedeeld aan senator Erdman. Eind 1993 werd het standpunt ook bevestigd door de Hoge Raad voor de Openbare Bibliotheken. In het licht van de motie van de Vlaamse Raad van 1 juli 1994, die handelde over de verspreiding van revisionistische en **negationistische** lectuur in de scholen, is de minister bereid een nieuw advies te vragen aan de Hoge Raad. Zoals de motie zelf aangeeft, zou de meest effectieve weg nochtans het wettelijk verbieden van dergelijke publikaties zijn.

3. KUNSTEN

Beeldende kunst en musea

De heer De Clerck stelt dat het positief is dat het museum Roger Raveel binnenkort zal worden gerealiseerd, nu er een belangrijk bedrag voor wordt uitgetrokken.

De minister bevestigt dat de eerste fase van de realisatie van dit museum in 1995 zal gebeuren.

De heer De Clerck stelt vast dat er geen kredieten worden uitgetrokken voor de aankoop van roerend cultureel patrimonium. Bestaat er een soort reservefonds voor de aankoop van belangrijke kunstwerken die te koop worden aangeboden ?

De minister antwoordt dat er voor aankopen nog altijd 20 miljoen frank wordt uitgetrokken. Dit is echter veel te weinig. Bijvoorbeeld werd het kunstwerk „De omarming” van

C. Permeke recent nog te koop aangeboden voor 18 miljoen frank. De Vlaamse Gemeenschap kon daarbij voor slechts 4 miljoen frank tussenkomen, zodat de aankoop niet kon doorgaan.

De minister stelt dat zal worden bekeken wat het nieuwe museumdecreet aan het algemeen museumbeleid kan verbeteren. Een vernieuwd museumbeleid kan dan eventueel met aangepaste kredieten worden op gang getrokken.

De heer Seeuws vraagt of de verplichting om voor openbare gebouwen drie percent te besteden aan de aankoop van kunstwerken, wordt nageleefd en gecontroleerd.

De minister antwoordt dat deze verplichting strikt wordt nageleefd door de Vlaamse Gemeenschap.

Muziek

De heer De Clerck vraagt of het budget voor het festival van Vlaanderen is opgesteld in overleg met de verschillende afdelingen van het festival, of enkel na samenspraak met de koepelorganisatie.

De minister antwoordt dat het Festival van Vlaanderen enigszins aan het stagneren was. Er werd te veel een politiek gevoerd van uitnodiging van grote buitenlandse orkesten, waarbij de Vlaamse initiatieven te weinig aan bod kwamen. Dit is nu in de programmatie van het festival bijgestuurd. Die bijsturing moet nu worden verdergezet.

De koepel van het festival wordt inmiddels ook geherstructureerd. Dat wordt een platform van de zes (en in de toekomst zeven) afdelingen. De koepel zal ook om beurt worden geleid door een voorzitter van een afdeling. De koepel zal zo een draaischijf van de programmatie worden.

De heer De Clerck vraagt hoe de subsidies aan orkesten worden verdeeld. Wie adviseert daarin ? Opvallend is dat 1 Fiamminghi gesubsidiëerd wordt vanuit een aparte allocatie. Is de hoge subsidiëring van dit orkest wel verantwoord, gezien de commerciële aanpak die het orkest huldigt ? Volgens de heer De Clerck komen andere orkesten misschien meer in aanmerking voor subsidiëring.

De minister antwoordt dat de kredieten voor de orkesten voor 1995 merkkelijk werden verhoogd. Hij verduidelijkt dat in de subsidiëring een onderscheid moet worden gemaakt tussen de middelgrote orkesten en de kleine orkesten.

De drie middelgrote orkesten, waaronder 1 Fiamminghi, worden op een andere manier gesubsidieerd dan de kleine orkesten. Zij krijgen ongeveer twee derde van het krediet toegewezen, hetgeen wordt gebillijkt door de belangrijke tewerkstelling waarvoor deze orkesten verantwoordelijk zijn.

Voor het overige gebeurt de verdeling van de subsidies na advies van de Commissie Muziek.

Een bijzonder probleem is het sociaal passief van de Opera van Vlaanderen, dat vele middelen opslorpt. Er wordt ook een ontwerpdecreet voorbereid om de juridische situatie van de Vlaamse Operastichting te regulariseren.

Letteren

De heer Dierickx vraagt hoe het staat met vertaling van Vlaams werk in een vreemde taal.

De minister is van oordeel dat de situatie redelijk goed is, ondermeer dankzij de actie op de Frankfurter Buchmesse van 1993. Gemiddeld waren er jaarlijks ongeveer vijftig ver-

talingen. Dank zij de aanwezigheid op de Buchmesse zijn er daar een veertigtal vertalingen in het Duits bijgekomen. Dit betekent volgens de minister een reële doorbraak op de Duitse markt. Het gaat hier vooral om vertalingen van literair werk. Vooral de Vlaams jeugdliteratuur wordt in het buitenland gewaardeerd. Poëzie en essayistiek worden daarentegen weinig vertaald.

De heer Dierickx is van oordeel dat de Vlaamse auteurs benadeeld zijn omdat zij zich op een klein taalgebied moeten toespitsen.

De minister is daarmee niet akkoord. Volgens hem is ons taalgebied, met 21 miljoen Nederlandssprekenden niet zo klein, als we dat op Europese schaal zien.

De minister voegt er nog aan toe dat in september 1995 Vlaanderen en Nederland prominent aanwezig zullen zijn op de boekenbeurs van Barcelona. Gezien de ervaringen met de Frankfurter Buchmesse, is de hoop gewettigd dat dit kan zorgen voor een doorbraak op de Spaanse markt.

De heer Dierickx zegt dat dit positieve evoluties zijn. Er zou een bijkomende inspanning moeten gedaan worden om ook de moeilijke genres zoals essayistiek in het buitenland te laten doorbreken.

De minister zegt dat het vinden van uitgevers voor die genres zelfs in het eigen taalgebied moeilijk is. Daarom is er een produktiefonds opgericht dat die genres moet ondersteunen.

De heer De Bremaeker vraagt hoever het nu staat met het dossier van de vaste boekenprijs.

De minister antwoordt dat de Nederlandse **Taalunie** in dit dossier een grensoverschrijdende regeling vraagt in een Europese context. Op dit ogenblik bestaat de vaste boekenprijs in Nederland, maar in België nog niet.

Eigen Belgische wetgeving is nodig. De heer Suykerbuyk heeft dienaangaande een wetsvoorstel ingediend, dat was verwezen naar het overlegcomité. Het overleg heeft anderhalf jaar geleden tot een gemeenschappelijk standpunt van de drie gemeenschappen geleid. Er werd een **interkabinetten** werkgroep tussen de gemeenschappen en de federale regering opgericht, die adviezen heeft gevraagd, onder andere aan de Europese Commissie. Gebleken is dat nu ook Duitsland vragende partij is voor de vaste boekenprijs.

Die werkgroep heeft zijn werkzaamheden afgerond en is tot het besluit gekomen dat de federale regering nu eindelijk haar houding moet bepalen tegenover het wetsvoorstel **Suykerbuyk**.

Het probleem dat zich echter stelt is dat de federale minister van economie gekant blijft tegen een vaste boekenprijs, omdat dit niet in de algemene prijzenpolitiek past.

De federale regeling is dus nog niet tot een standpunt gekomen en heeft de problematiek doorverwezen naar een federale interkabinettenwerkgroep die moet komen tot een consensus.

De minister voegt er nog aan toe dat het vooral de grote concerns zijn die zich tegen de vaste boekenprijs blijven verzetten. De algemene bedoeling van de vaste boekenprijs is immers om de kleine boekhandelaar opnieuw een kans te geven tegen de grote concerns in. Hierdoor zal het aanbod

Podiumkunsten in Brussel

De heer Leo Peeters heeft vragen rond de problemen die er zijn opgedoken rond het Brusselse **KunstenFESTIVAL-desarts**. De organisatoren klagen dat hun subsidies drastisch werden ingekrompen. Blijkbaar blijft vooral de Franse Gemeenschap hierbij in gebreke.

In zijn antwoord verduidelijkt de minister dat dit initiatief werd opgestart met de hulp van de Vlaamse Gemeenschap. Er werd een zeer groot bedrag voor ter beschikking gesteld. Nadien waren er gesprekken met de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De bedoeling was om in de toekomst een even grote inbreng te hebben van de beide gemeenschappen bij de subsidiëring van het festival.

De minister stelt dat het grootste probleem zich bij de Franse Gemeenschap situeert, die budgettair niet in staat is om een grotere inspanning te doen. Nochtans moet het voorstel om ongeveer even veel bij te dragen worden gehonoreerd.

De minister is verder van oordeel dat er toch ook enkele inhoudelijke vragen kunnen worden gesteld bij de organisatie van het festival. Het ritme van de opvoeringen is erg hoog. Er werd wel veel publiek bereikt bij de eerste uitgave (ongeveer 30.000 toeschouwers), maar toch kan worden gesteld dat het programma soms vrij elitair was.

De minister stelt dat een jaarlijks festival van dit kaliber wellicht niet haalbaar is. Het zou volgens hem beter zijn een goed voorbereide biennale te organiseren, mede met het oog op een vermindering van de spanning met andere bestaande programmaties.

Voor de moeilijkheden die de heer Peeters heeft gesignaleerd bestaan er dus budgettaire redenen, maar het is ook een inhoudelijke probleem.

De minister suggereert dat het festival een biennaal initiatief zou worden, dat door beide gemeenschappen op hetzelfde niveau zou worden gesubsidieerd. Met dit voor ogen, werd de subsidie aan het festival teruggebracht tot 19,8 miljoen frank, tegenover de 39,6 miljoen frank verleden jaar. Dit laatste hoge bedrag kan de Vlaamse cultuurbegroting niet jaarlijks opbrengen. De minister zegt dat hierin geweten een keuze moest worden gemaakt.

4. INTERNATIONALE CULTURELE BETREKKINGEN

Culturele ambassadeurs

Over de culturele ambassadeurs zegt de heer De Clerck dat dit systeem misschien wel te omvangrijk wordt. Door een overvloed aan Culturele Ambassadeurs worden de middelen versnipperd en wordt de titel gedevalueerd. Is het niet beter om een strengere normering te **gebuiken**?

Volgens de heer De Clerck moet het cultureel **ambassadeurschap** een beloning zijn voor goed presterende Vlaamse kunstenaars, die hierdoor de mogelijkheid wordt geboden om zich internationaal te kunnen manifesteren.

De heer Dierickx is van oordeel dat het systeem van de culturele ambassadeurs leidt naar het etatiseren van de cultuur, waarmee hij bedoelt dat kunstenaars aan een staat worden verbonden. Volgens hem moet een kunstenaar in de eerste plaats internationaal zijn. Hierbij kunnen de vragen worden gesteld in hoeverre staatsinstellingen promotie **moe-**

ten voeren voor kunst en cultuur en in hoeverre die promotie zich tot de eigen kunstenaars moet beperken. Volgens de heer Dierickx is nationalistische krampachtigheid uit den boze wanneer het over subsidiëring van kunstenaars gaat.

De minister geeft het volgende antwoord :

De kredieten voor de culturele ambassadeurs werden grotendeels vanuit het budget van economie overgeheveld naar het departement van cultuur. Ze horen nu thuis bij de begroting voor internationale culturele betrekkingen.

De administratie voor kunst moet een normensysteem uitwerken voor de toekenning van de titel van culturele ambassadeur .

De gehanteerde criteria zijn de volgende :

- De titel “Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen,, kan toegekend worden aan een organisatie of een project : een gezelschap, een ensemble, een vereniging, een tentoonstelling, een cultuurprodukt, een evenement.

Bij de beoordeling van nieuwe aanvragen wordt ervan uitgegaan dat vooral creatieve kunstenaars het engagement van “Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen,, kunnen waarmaken. (Koepel)organisaties/bemiddelaars – met andere woorden een structureel kader – komen in principe niet meer in aanmerking voor selectie (met uitzondering van tentoonstellingen) .

- De kandidaat-ambassadeur moet beantwoorden aan streng cultureel-kwalitatieve criteria. De bevoegde administratie heeft ter zake de basisselectie verricht.

- Uitzonderlijk kan ook een collectief cultuurgoed als cultureel ambassadeur aangeduid worden (bijvoorbeeld Vlaamse Polyfonisten).

- Optreden in het buitenland – op uitnodiging – niet als gevolg van eigen prospectie – is inherent aan het cultureel ambassadeurschap met dien verstande dat de gefrequenteerde buitenlandse podia ook een kwalitatieve uitstraling moeten hebben. Bovendien moet de extra bewegingsruimte die het cultureel ambassadeurschap creëert zichtbaar zijn in de buitenlandse programmatie (tentoonstellingen uitgezonderd). Daarnaast moet er ook sprake zijn van een programmatie in Vlaanderen.

- De buitenlandse programmatie kan coproducties omvatten mits de producties ook toegankelijk zijn voor Vlaamse podia.

De minister merkt nog op dat de aanstelling tot “Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen,, uiteraard geen inhoudelijke inmenging in het artistiek werk impliceert. De titel vertolkt enkel de waardering van de Vlaamse regering voor hen die het artistieke Vlaanderen een gestalte geven.

De heer De Clerck vraagt of individuele artiesten niet kunnen worden aangesteld tot cultureel ambassadeur.

De minister antwoordt dat dit tot nu toe niet het geval is. Dat heeft onder andere tot een moeilijkheid geleid in verband met de strubbelingen rond Paul van Nevel en het Huelgas-ensemble. Het was immers niet de heer Van Nevel alleen die de titel van cultureel ambassadeur droeg, maar wel het gehele gezelschap.

Wat wel kan gebeuren is dat een project rond een individuele kunstenaar de titel kan krijgen. Zo was er de productie van een boek over Octaaf Landuyt en voor dit jaar een project rond Vic Gentils.

De minister verduidelijkt dat het een bewuste keuze is om personen niet rechtstreeks de titel te geven. Voor het overige is de definitie erg ruim.

5. SPORT

Inleiding

Mevrouw C. Galle, Commissaris-generaal van het BLOSO verontschuldigt de heer A. Diegenant, voorzitter van de Raad van Bestuur, die in het buitenland verblijft. Vervolgens licht ze de begroting van het BLOSO toe.

Eerst wordt een overzicht gegeven van de opdrachten van het BLOSO, zoals die zijn vastgelegd in de artikelen 34 tot 50 van het decreet bestuurlijk beleid van 12 december 1990.

- Het BLOSO verleent subsidies aan het privé-initiatief (de sportfederaties en sportclubs) en aan de overheden (gemeenten en provincies).

- Het BLOSO is belast met sporttechnische kadervorming. Dit gebeurt via de Vlaamse Trainersschool.

- BLOSO zorgt voor sportpromotie. Dit gebeurt in de eigen sportcentra, waar sportkampen en sportlessen worden georganiseerd en via algemene promotiecampagnes, zoals de aan de gang zijnde jeugsportcampagne.

- BLOSO onderhoudt buitenlandse betrekkingen op het vlak van de sport.

- BLOSO ondersteunt en initieert wetenschappelijk sport-onderzoek.

De inkomsten van het BLOSO worden ingedeeld in een werkingsdotatie, een investeringsdotatie, eigen inkomsten en de inkomsten van het Vlaams Sportfonds.

De werkingsdotatie vanwege de Vlaamse Gemeenschap bedraagt 1.086,3 miljoen frank, wat 78,9 miljoen frank meer is dan in 1994. Dit is geen spectaculaire stijging. Er moet immers op worden gewezen dat de dotatie bij de budgetcontrole van 1994 aanzienlijk werd verminderd. Globaal blijft de dotatie voor 1995 op het niveau van 1993.

De investeringsdotatie vanwege de Vlaamse Gemeenschap bedraagt 101,4 miljoen frank (tegenover 98,9 miljoen frank in 1994). Deze dotatie is identiek aan de vasleggingsmachtiging voor 1995.

De eigen inkomsten bedragen voor 1995 67,1 miljoen frank. Die inkomsten komen van de jachthavens, de recuperatie van bezoldigingen en intresten.

De inkomsten van het Vlaams Sportfonds bedragen 513 miljoen frank tegenover 486 miljoen frank in 1994. Daarvan komt 290,3 miljoen frank van de Nationale Loterij. Dit is 17,6 miljoen frank meer dan in 1994. Deze verhoging is te wijten aan de nieuwe verdeelsleutel tussen de gemeenschappen die wordt gehanteerd voor de verdeling van de loterijsubsidies. De Vlaamse Gemeenschap krijgt nu 58 percent toegevoegd tegen voorheen 56,4 percent.

De overige inkomsten van het VSF zijn onder andere af-

1. Personeelskosten

Het budget voor personeelskosten bedraagt 708,6 miljoen frank, tegenover 712,3 miljoen frank in 1994. BLOSO telt 537 personeelsleden tegenover 553 in 1993 en 22 gesubsidieerde contractuelen. Tegenover verleden jaar is er dus een vermindering met 16 personeelsleden. Ter vergelijking : bij het opstarten van de pararegionale in april 1991 telde BLOSO nog 610 personeelsleden.

Bij de berekening van het personeelsbudget werd rekening gehouden met de toepassing van het nieuw personeelsstatuut vanaf 1 januari 1995. Vanaf die datum wordt een algemene baremaherziening doorgevoerd. Eveneens werd een stijging met twee percent verrekend voor de verhogingen verbonden aan de geldelijke anciënniteit. De afgelopen twee jaar heeft BLOSO in afwachting van het nieuwe personeelsstatuut geen nieuwe aanwervingen gedaan en personeel dat is afgevoerd niet vervangen.

2. Subsidiëring

Voor subsidies wordt 503,9 miljoen frank uitgetrokken. Daarvan gaat 403,9 miljoen frank naar de private sector (sportfederaties en clubs) en de rest naar de publieke sector. Het budget voor de subsidies stijgt met 77,8 miljoen frank tegenover 1994.

De verdeling van de subsidies in de private sector ziet er als volgt uit :

1) sportfederaties : 287,9 miljoen frank, of 51,8 miljoen frank meer dan in 1994. Het gaat hier om de subsidies in het kader van het decreet van 2 maart 1977 op de landelijke sportfederaties ;

2) BOIC : 5 miljoen frank (ongewijzigd) ;

3) Vlaamse Wielerschool : 3 miljoen frank, of een verhoging met 300.000 frank ;

4) Vlaamse Sportfederatie : 2 miljoen frank (ongewijzigd) ;

5) aankoop sportmateriaal clubs : 5 miljoen frank (ongewijzigd) ;

6) Vormingswerk sportfederaties : 16 miljoen frank (ongewijzigd) ;

7) private sportkampen van de federaties : 17 miljoen frank (ongewijzigd) ;

8) subsidiëring van de federaties inzake topsport : 58 miljoen frank, of een verhoging met 6 miljoen frank ;

9) propagandasubsidies clubs : 10 miljoen frank (ongewijzigd) .

Met betrekking tot het decreet op de landelijke sportfederaties kan gesteld worden dat de budgetverhoging leidt tot een uitbetalingspercentage van 79 percent, tegenover 69,3 percent in 1994. Het decretaal tekort van de werkingskosten wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de personeelskosten.

In 1994 waren er 86 federaties erkend. Dit betekent ongeveer 1 miljoen sportbeoefenaars in 14.468 clubs. Die federaties hebben 229 personeelsleden. Voor 1995 worden dat vermoedelijk 90 federaties, met in het totaal 239 personeelsleden.

Voor de subsidiëring van de publieke sector wordt een budget van 100 miljoen frank uitgetrokken. Daarvan gaat 73

miljoen frank naar de weddetoelagen voor de sportfunctionarissen, in het kader van de uitvoering van het decreet van 7 december 1976 op de gemeentelijke sportfunctionarissen. Dit is hetzelfde bedrag als in 1994. Verder gaat er 27 miljoen frank naar de ondersteuning van de sportpromotionele activiteiten van de provincies en gemeenten. Dit is een nieuw artikel in de begroting. De Raad van Bestuur moet nog een beslissing nemen over de precieze verdeling van dit budget. Hiervoor bestaat er immers nog geen decretale basis.

3. Werkingskosten van het BLOSO

Voor 1995 wordt een budget van 99,3 miljoen frank uitgetrokken voor werkingskosten, tegenover 103,6 miljoen frank in 1994. Concreet betekent dit een vermindering van de algemene werkingskosten met 4,3 miljoen frank en een vermindering van de huurkosten met 2 miljoen frank. Daarnaast is een stijging van 4 miljoen frank voor de informatisering (2 miljoen frank voor hardware en 2 miljoen frank voor software) en een stijging van de verzekeringskosten.

4. Sportcentra en jachthavens

In het totaal wordt voor sportcentra en jachthavens een bedrag van 239,5 miljoen frank uitgetrokken. Tegenover 1995 is dit een vermindering met 42,4 miljoen frank. Voor de centra is er 32,6 miljoen frank minder en voor de jachthavens 9,8 miljoen frank. Het gaat om een vermindering van de algemene werkingskosten, huur van gebouwen (onder andere erfpachten) en onderhouds- en herstellingswerken voor de 21 sportcentra. Er wordt bespaard op de uitrusting van de jachthavens. De algemene werkingskosten van de jachthavens worden tot nul herleid, wat als onmiddellijk gevolg zal hebben dat vanaf 1 januari 1995 het dispatchingcentrum Nieuwpoort en het sashuis te Blankenberge zullen worden gesloten.

5. Eigen organisaties

Hiervoor is er een bedrag van 100,6 miljoen frank beschikbaar. Dit is een vermindering met 4,2 miljoen frank tegenover 1994.

6. De Jeugdsportcampagne

De kredieten voor de landelijke campagne worden gehalveerd : 12 miljoen frank in plaats van 24 miljoen frank in 1994. Ook de subsidies "Sport voor Allen", van 6 miljoen frank ter ondersteuning van de jeugdsportpromotieplannen van de federaties werden in 1995 geschrapt. De jeugdsportcampagne blijft echter wel doorlopen. Er zal in 1995 aandacht worden geschonken aan de fair-play.

Na deze inleiding van de Commissaris-generaal wordt de BLOSO-begroting besproken.

Algemene beleidsvisie

De heer Van Mechelen betreurt dat er nog altijd geen algemene beleidsvisie over de sport in Vlaanderen bestaat. Er is een nieuwe beleidsfilosofie voor het BLOSO nodig. Onder andere wat de topsport aangaat, hinkt Vlaanderen achterop. De Commissie voor Cultuur voert hier een begrotingsdebat, zonder dat er een gesprek over de fundamenteën van het beleid aan vooraf is gegaan. De spreker vraagt daarom formeel aan de minister een beleidsnota over de sport in Vlaanderen.

Mevrouw Galle stelt dat over de topsport wel degelijk gediscussieerd werd binnen de pararegionale. Vanaf 1994 werd dan ook een nieuw topsportbeleid op punt gesteld. De algemene filosofie is dat topsport zeer veeleisend is op het vlak van kredieten. Topsport wordt steeds duurder en de middelen zijn eerder beperkt. Daarom wordt er naar gestreefd om die beperkte middelen beter aan te wenden : dat wil zeggen de beschikbare kredieten besteden aan minder sporten, minder topsporters en dus ook aan minder federaties. Daarom wordt er nu zeer selectief opgetreden ten opzichte van het aantal sporters, het aantal sporttakken en het aantal federaties. In 1993 werden nog 1200 atleten als topsporters beschouwd. Voor 1995 zullen dat er nog 150 zijn. Nu is er een indeling van de federaties in drie categorieën waarbij rekening wordt gehouden met een aantal criteria zoals internationale bekendheid van de sport en prestaties van de atleten.

De minister voegt aan dit antwoord toe dat sinds het van kracht worden van het decreet op het bestuurlijk beleid, BLOSO een autonome pararegionale is geworden. De ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap die voor de sportsector werkten, werden aan BLOSO overgedragen. Die autonomie betekent dat de beleidsnota over de sport in Vlaanderen van BLOSO zelf moet uitgaan. De minister is wel bereid BLOSO aan te sporen om een nota op te stellen. Het beleidsdocument dat BLOSO heeft opgesteld in verband met de topsport zou in de Werkgroep Sport van de Vlaamse Raad kunnen worden besproken.

Su bsidiëring

De heer Van Mechelen stelt vast dat van het totale BLOSO-budget ongeveer een derde wordt gespendeerd aan subsidiëring, terwijl twee derde naar de BLOSO-werking gaat. Dit is de veruitwendiging van een fundamentele beleidsvisie, waarbij het gros van de middelen aan de centrale administratie wordt besteed. Hierover moet volgens de spreker toch wel eens een grondige discussie worden gevoerd.

De heer Van Mechelen vraagt hoe groot het tekort is in de uitvoering van het decreet op de gemeentelijke sportfunctionarissen. Over het decreet op de landelijke sportverenigingen zegt hij dat we nog ver van de 100 percent uitvoering zijn, alhoewel de inhaaloperatie bemoedigend is. Hoeveel geld is er nog nodig om tot een volledige uitvoering te komen ?

De heer De Bremaeker vraagt of BLOSO ingrijpt bij sportclubs die een racistische politiek voeren. Meer bepaald zijn er clubs die allochtone kinderen weigeren op te nemen. Kan BLOSO bijvoorbeeld de subsidies van zulke clubs inhouden ?

Mevrouw Galle antwoordt dat de rechtstreekse subsidiëring van sportclubs door het BLOSO erg beperkt is . Het gaat hier om een budget van slechts 15 miljoen frank, terwijl er 14000 sportclubs zijn. Dus kan BLOSO op deze manier slechts in beperkte mate sanctionerend optreden. Mevrouw Galle voegt hier aan toe dat er bij BLOSO nog geen klachten in verband met discriminatie in sportclub zijn geweest.

Door de heer Van Mechelen wordt hieraan toegevoegd dat dit soort klachten niet door de sportpararegionale moeten worden behandeld. Voor klachten in verband met discriminatie bestaan er ter zake bevoegde instellingen, die daarbij hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Interesten

De heer Van Mechelen stelt vast dat de inkomsten uit renten op rekening courant stijgen met 4,8 miljoen frank. Hoe komt dat ?

Mevrouw Galle antwoordt dat in principe de renten op de financiële rekeningen van het BLOSO ten goede komen van de Vlaamse Gemeenschap. Daardoor vloeien deze opbrengsten naar de Vlaamse Gemeenschap en blijven ze dus niet ter beschikking van de instelling. Bij de begroting van verleden jaar werd daarom het bedrag van inkomsten uit renten op rekening courant verminderd. Nu is echter gebleken dat de renten uit het Sportfonds wel beschikbaar blijven van BLOSO. Daarom werd dit bedrag verhoogd. Mevrouw Galle wijst er tevens op dat er vanuit BLOSO tegelijkertijd een inspanning wordt gedaan om de subsidies tijdig uit te betalen. Er wordt dus geen politiek gevoerd om het beschikbare geld lang te blokkeren op de rekeningen van BLOSO om zo inkomsten uit renten te kunnen opstrijken.

Mevrouw Galle voegt er aan toe dat door het tijdig uitbetalen van de facturen voor werken ook het probleem van de verwijlrenten is opgelost. Toen BLOSO nog geen autonome pararegionale was, was dit een reëel probleem omdat de dossiers een lange weg moesten afleggen, vooraleer kon worden uitbetaald.

Nationale loterij

De heer Van Mechelen stelt met tevredenheid vast dat de verdeelsleutel voor de gelden van de Nationale Loterij in het voordeel van de Vlaamse Gemeenschap is gewijzigd. Toch vraagt hij zich af of er geen gevaar bestaat dat deze inkomstenbron na verloop van tijd zal wegvallen.

De minister antwoordt dat de verhoging van het percentage van de lottogelden die naar de Vlaamse Gemeenschap vloeien, het resultaat is van twee jaar onderhandelen. Over de verdeling van de lottogelden in de Vlaamse Gemeenschap moet er overlegd worden in een werkgroep die is opgericht door de federale minister van financiën. Die werkgroep moet echter nog van start gaan. Het principe moet volgens de minister zijn dat de Nationale Loterij geen subsidies meer mag verstrekken voor sport en cultuur, zonder het voorafgaand advies van de bevoegde minister van de betrokken gemeenschap.

De heer Van Mechelen stelt dat een controle vanuit de Vlaamse Raad op de besteding van de loterijgelden ook nodig is.

Personeelskosten

Hetzelfde lid vraagt welke weerslag de vermindering van het aantal personeelsleden op de loonkosten heeft. Het personeelsbudget vermindert wel, maar dat is blijkbaar vooral te wijten aan een verlaging van de RSZ-bijdragen.

Mevrouw Galle antwoordt dat de vermindering van de RSZ-uitgaven een technische aangelegenheid is. Voor de oprichting van BLOSO als autonome pararegionale, behoorde de instelling tot het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en ressorteerde ze onder categorie 02 van de Rijkssoziale Zekerheid. Dit bleef zo in de overgangsfase, die duurde tot eind 1993. De juridische dienst van de RSZ besliste om het BLOSO met ingang van 1 januari 1994 in de categorie 045 onder te brengen. Dit had tot gevolg dat er een gevoelige verhoging van de patronale bijdrage zou plaatsvinden, wat

in de begroting voor 1994 werd vertaald door een gevoelige stijging voor de RSZ-uitgaven.

In 1995 blijft de situatie onveranderd. Nochtans, vanaf 1995 brengt de RSZ op zijn driemaandelijks factuur een aantal verminderingen in rekening, met name terugstorting van ten onrechte geïnde RSZ-bijdrage (na sociale inspectie) op de lonen van freelance-medewerkers van het BLOSO (dienstverhuringscontracten) die op jaarbasis beneden de loongrens blijven wat het betalen van sociale bijdragen betreft. Uiteraard daalt hierdoor de reële bijdrage-kost en kan het begrotingsartikel lager begroot worden.

Daar komt echter nog bij dat er een algemene **barema**herziening is in 1995 en dat er 2 percent anciënniteitsverhoging moet worden doorverrekend. Uit de slechts lichte stijging van de begrotingsposten voor bezoldigingen blijkt dus volgens mevrouw Galle dat er wel degelijk een belangrijke inspanning gebeurt op het vlak van de personeelskosten.

Jachthavens

De heer Van Mechelen stelt vast dat de besparingen in de jachthavens leiden naar een vermindering van de dienstverlening. Moet er niet ernstig worden overwogen om de jachthavens te privatiseren? Het beheer van jachthavens behoort volgens de spreker niet tot de opdrachten van het BLOSO.

Mevrouw Galle antwoordt dat de Raad van Bestuur heeft beslist om de kredieten voor de jachthavens gevoelig te verminderen. Dit heeft onmiddellijke gevolgen zoals de sluiting van het dispatchingcentrum in Nieuwpoort vanaf 1 januari 1995.

In de Raad van Bestuur werd eveneens de vraag gesteld in welke mate het beheer van de jachthavens door derden, bijvoorbeeld door clubs, zou kunnen worden overgenomen.

Dit blijkt echter niet zo eenvoudig te liggen. Per jachthaven is de situatie erg verschillend. In feite is de Vlaamse Gemeenschap eigenaar van de jachthavens en neemt BLOSO enkel het beheer waar. Mevrouw Galle wijst op de ingewikkeldheid van het dossier jachthavens. De Raad van Bestuur is met dit dossier volop bezig.

BLOSO-sportcentra

Wat de investeringen in de eigen **BLOSO-sportcentra** betreft, is de heer Van Mechelen van oordeel dat er in de eerste plaats moet gewerkt worden aan de renovatie van de accommodaties, die stilaan beginnen te verouderen. Er komt dus blijkbaar geen bijkomende capaciteit.

Mevrouw Galle antwoordt dat er de laatste drie jaar een belangrijke inspanning wordt geleverd om de eigen **sportcentra** te rentabiliseren. Enkele centra zijn al afgestoten. Het gaat hier om de twee buitenlandse centra en de centra die BLOSO huurde. Het centrum Hermes wordt aan de stad Oostende overgedragen en het centrum van Brasschaat aan de provincie Antwerpen. De 21 centra die overblijven werden ondertussen doorgelicht.

De heer Cauwenberghs pleit er voor dat er niet zo maar lukraak BLOSO-centra zouden worden gesloten. Anderzijds is het nuttig dat de centra worden doorgelicht. De vraag kan worden gesteld of ze alle wel even goed werken.

De heer Van Mechelen vraagt waarom er minder geld wordt uitgegeven voor de huur van gebouwen

Mevrouw Galle antwoordt dat dit komt omdat de huur voor de inspectiediensten van West- en Oost-Vlaanderen is weggevallen.

Decentralisatie

De heer Van Mechelen stelt dat BLOSO meer een coördinerende rol moet spelen in plaats van zelf veel te willen organiseren.

De minister voegt daar aan toe dat die coördinerende rol ook naar de gemeenten toe moet worden gespeeld omdat vele gemeenten een grote inspanning hebben gedaan op het vlak van de sportpromotie. Een overzicht van wat er in de gemeenten gebeurt zou erg interessant zijn.

De heer Van Mechelen is van oordeel dat de decentralisatiegedachte dus ook op het vlak van het sportbeleid verder moet worden uitgewerkt.

Mevrouw Galle stelt dat dit reeds het geval is voor de organisatie van de sportkampen. Die zijn nu al voor een groot deel in handen van de private sector (sportfederaties), die daarvoor door BLOSO wordt gesubsidieerd. Maar er moet aan worden toegevoegd, dat door de strenge kwaliteits-eisen die BLOSO aan haar eigen sportkampen oplegt, de kwaliteit van de eigen kampen hoger is dan die van de private sector.

De heer Van Mechelen zegt dat dit kan worden opgevangen door het geven van een kwaliteitslabel aan de private en gemeentelijke sportkampen door BLOSO. Op die manier zou BLOSO ten volle zijn coördinerende rol kunnen spelen. Zo kan ook de consument weten dat het om goede initiatieven gaat.

Mevrouw Galle benadrukt dat BLOSO enkel erkende organisatoren, namelijk de erkende sportfederaties subsidieert voor de private sportkampen en niet de gemeenten. Er is een duidelijke band tussen erkenning en subsidiëring.

De heer Seeuws brengt in herinnering dat toen het sportbeleid in zijn kinderschoenen stond de nadruk vooral werd gelegd op het ondersteunen van het privé-initiatief en dan nog vooral van de sportbevordering bij de schoolgaande jeugd.

In de loop der jaren is BLOSO meer en meer eigen initiatieven gaan nemen. Er moet nu onderzocht worden wat de resultaten hiervan zijn geweest.

Blijkbaar is er nu een tendens om de eigen initiatieven van BLOSO terug te dringen ten voordele van de private sector, namelijk de sportfederaties en clubs. Dit gaat ten koste van de eigen BLOSO-werking, die minder geld krijgt en dus achteruitgaat. De spreker vraagt zich af of dit wel de juiste politiek is.

Het probleem is volgens de heer Seeuws dat de beschikbare infrastructuur in de gemeenten steeds bezet is door de georganiseerde sportbeoefenaars. De individuele, niet-georganiseerde gebruikers komen er niet aan bod. Sluiting van BLOSO-centra zal hierin geen verbetering brengen, integendeel.

De heer Seeuws betreurt verder de drastische vermindering van de BLOSO-jeugdsportcampagne.

De spreker beaamt dat BLOSO een grote autonomie heeft. Maar voor het uitwerken van een sportbeleid is een duidelijke visie nodig. Het totstandkomen van een coherente

visie wordt echter bemoeilijk omdat drie instanties elkaar voortdurend doorkruisen : de Raad van Bestuur van het BLOSO, de administratie van de pararegionale en de Vlaamse Hoge Sportraad. Deze drie zouden op elkaar afgestemd moeten zijn. Slechts dan zal een duidelijk en coherent sportbeleid kunnen worden uitgewerkt.

Mevrouw Galle zegt dat de verschuiving van de middelen die door de Raad van Bestuur is beslist, inderdaad ten nadele van de eigen werking van BLOSO is. Dit zal zijn weerslag hebben op de werking van de sportcentra. Ook voor de sportpromotie blijft er maar een beperkt krediet over. Hierdoor moeten een aantal projecten worden geschrapt.

Als voorbeeld geeft mevrouw Galle een klein project rond de aanleg van mountain-bike omlopen in groene gebieden. BLOSO zou instaan voor de bewegwijzering van deze omlopen en de gemeenten voor het onderhoud. Dit project, dat in feite natuurbehoud en het beoefenen van mountain-biking wilde verzoenen, moet nu sneuvelen.

Ook de jeugdsportcampagne zal op een laag pitje worden gezet, door de halvering van het budget en dit terwijl de fysieke conditie van de jeugd slecht blijft. Het verbeteren van die fysieke conditie is een werk van jaren en vereist dus een volgehouden inspanning.

De heer Van Mechelen vraagt of de vermindering van het budget voor promotie en sensibilisering op rekening is te brengen van de besnoeiingen in de jeugdsportcampagne.

Mevrouw Galle bevestigt dat de Raad van Bestuur beslist heeft om de kredieten voor de landelijke jeugdsportcampagne te halveren en de specifieke subsidies ter ondersteuning van de jeugdsportactiviteiten te schrappen. De federaties krijgen wel meer werkingsmiddelen

De heer Cauwenberghs is tevreden over de verschuiving die er in de BLOSO-begroting merkbaar is in de richting van de uitvoering van de sportdecreten. Dit is een eerste stap naar een honderd-percent uitvoering.

Gemeentelijke sportfunctionarissen

De heer Cauwenberghs vraagt of de 27 miljoen frank die is uitgetrokken voor de ondersteuning van nieuwe sportpromotionele activiteiten van provincies en gemeenten, zijn opzij gezet in het licht van het tot stand komen van een nieuw decreet op de gemeentelijke sportfunctionarissen. Hij vraagt zich af of dit krediet wel groot genoeg is. Hij vraagt of het mogelijk is de precieze bestemming van dit geld pas vast te leggen, op het ogenblik dat het nieuwe decreet van kracht zal worden.

Dezelfde spreker is van oordeel van het decreet van 1976 op de gemeentelijke sportfunctionarissen verouderd is. Zal de Raad van Bestuur snel inspelen op de vernieuwingen die het nieuwe decreet zal doorvoeren ? Het is wel de bedoeling dat dit decreet volledig aan honderd percent zal worden uitgevoerd.

De heer Cauwenberghs is van oordeel dat moet worden vermeden dat er opnieuw, zoals in 1994, een groot deel van de kredieten niet zal worden aangewend. Om dit te voorkomen, zou de Raad van Bestuur tijdig moeten worden ingelicht.

De minister is van oordeel dat, wanneer het nieuwe decreet door de Vlaamse Raad zal zijn aangenomen, voorrang moet worden verleend aan de implementatie ervan. Het is niet de Raad van Bestuur van BLOSO maar de Vlaamse Regering

en de Vlaamse Raad die de reglementerende bevoegdheid heeft. Dat betekent dat uiteindelijk niet de Raad van Bestuur zal beslissen of het decreet al dan niet wordt toegepast. De 27 miljoen frank moeten dus aan de implementatie van het decreet worden besteed.

6. TOERISME

In afwezigheid van de Commissaris-generaal van het VCGT, die verontschuldigd is wegens een dwingende buitenlandse zending verwijst de heer Janssens, voorzitter van het Commissariaat-generaal naar de algemene inleiding van de minister voor een overzicht van de begroting voor toerisme.

De heer Janssens licht vervolgens het Toeristisch Marketingplan (TMP) toe.

Het TMP, dat in 1992 en 1993 werd opgesteld door de studiebureaus WES en THR, in opdracht van het VCGT en het OPT, moet leiden tot een vernieuwde aanpak van de opdracht van het VCGT, met name de ontwikkeling en de bevordering van het toerisme. Dit plan werd door de Raad van Beheer van het VCGT goedgekeurd op zijn vergadering van 30 maart 1994.

1. De uitvoering ervan vergt echter nieuwe financiële middelen. In het begrotingsvoorstel 1995 werden deze bijkomende middelen geschat op 200 miljoen frank. Deze zouden moeten dienen voor het uitvoeren van een aantal nieuwe taken en het versterken van bepaalde functies, dit alles ter uitvoering van het TMP. De volgende verdeling voor de bijkomende middelen voor nieuwe taken was vooropgesteld (in miljoenen frank) :

1. Versterking van communicatie naar potentiële klanten (incl. promotie in nieuwe bureaus) Normale kostenverhogingen inbegrepen	85
2. Communicatie naar nieuwe doelgroepen (met name bestaande cliënteel en interne parking)	30
3. Competitiviteitsplan (incl. produktontwikkeling)	40
4. Versterking van het net van buitenlandse bureaus	25
5. Brussel — extra programma	20
Totaal bijkomende middelen in begroting 1995	200

2. De reëel toegekende middelen voor de toeristische promotie 1995 zijn als volgt verhoogd :

Personeel in contractueel rechtsverband buitenland (art. 511.02.01)	+ 10.000.000 frank
— Allerhande kosten van publikaties, propaganda en publiciteit (art. 523.01)	+ 4.935.000 frank
— Extra subsidie van Economische Zaken ter uitvoering van het TMP en voor de promotie van het toerisme	+ 40.000.000 frank
Totaal ongeveer	+ 55.000.000 frank

Dit is dus merkkelijk minder dan de vooropgestelde 200.000.000 frank. Bovendien wordt de verhoging voor een deel opgeslorpt door de normale kostenstijgingen en door de nieuwe vestigingen in Wenen, in Barcelona (1995) en in Amsterdam (Brakke Grond).

3. De uitvoering van het TMP is vooralsnog dus slechts gedeeltelijk mogelijk. De doelstelling die aanvankelijk werd gesteld (+ 5 miljard frank inkomsten en + 5.000 jobs in 1999) kan niet worden gehandhaafd.

Toch moet het TMP worden uitgevoerd, zij het in een bescheiden vorm. De nadruk zal worden gelegd op :

- Verbetering van de methodes : positionering, communicatie, synergie, segmentering.. .;
- Het Directe-Verkoopsysteem en hetgeen daarmee samenhangt, dit wil zeggen het produceren van de catalogus en het Hello Belgium systeem (informatie en reserveringen) ;
- Enkele goed gekozen activiteiten op het gebied van interne marketing (competitiviteitsplan) ;
- Voor zover mogelijk : uitbreiding van de communicatie (potentieel en bestaand cliënteel).

4. Voorgesteld wordt om het bijkomende bedrag van 55.000.000 frank concreet te gebruiken als volgt (in miljoen frank) :

1. Stijging van de kosten van de promotie inclusief promotiekosten van het bureau Wenen (personeel niet inbegrepen)	12 miljoen
2. Verhoging van de kosten voor het bestaande personeel BTO's	3,5 miljoen
3. Versterking van de BTO's door aanwervingen Amsterdam : 2 informatrices Brakke Grond	1,8 miljoen
Wenen : 1 bijkomende medewerker	1,3 miljoen
Tokyo : 1 bijkomende medewerker 55 %	0,8 miljoen
Reserve : (evt) Barcelona – EU Oost-Azië – Zuid-Amerika	2,6 miljoen
Totaal	6,5 miljoen
4. Directe-verkoopsysteem Catalogus (extra-kosten)	10 miljoen
Hello Belgium (automatisering van BTO's en BTR)	3 miljoen
5. Bijkomende communicatie (naar potentiële en bestaande cliënteel)	12 miljoen
6. Interne marketing (competiviteitsprogramma)	3 miljoen
7. Extra programma Brussel (*)	5 miljoen
Totaal	55 miljoen

(*) In Brussel tekent zich de mogelijkheid af om eindelijk, in samenwerking met de Franse gemeenschap, de toeristische promotie van de hoofdstad op een vernieuwde wijze ter hand te nemen. Hiervoor zou een nieuwe structuur gecreëerd moeten worden waarin, naast de beide gemeenschappen, ook het gewest Brussel zou kunnen participeren. Als het VCGT hier niet afzijdig wil blijven, is het nodig om de noodzakelijke middelen voor deelneming te voorzien. Het voorgestelde bedrag is weliswaar zeer gering.

5. Begrotingsartikelen met betrekking tot de promotie

	1994	1995
Art. 511.02.01 Personeel in contractueel rechtsverband (buitenland) Stijging personeelskosten bijkomende aanwervingen	49 miljoen	59 miljoen + 3,5 miljoen + 6,5 miljoen
Art. 523.01 — Promotie Kostenstijgingen	230,14 miljoen (*)	234,9 miljoen + 4,9 miljoen
Art. 523.10 Uitvoering TMP en promotie toerisme (subsidie Economische Zaken)		— 40 miljoen

(*) Deze uitgaven omvatten ook de uitgaven voor het promotie-budget, gefinancierd door 10 miljoen frank toelage voor “Vlaanderen Vakantieland,, als cultureel ambassadeur.

Op vraag van de Commissie wordt een verkorte versie van het marketingplan, zoals voorgelegd aan de Raad van Bestuur, aan het verslag toegevoegd.

De heer L. Peeters stelt vast dat de eigen inkomsten van het VCGT gevoelig werden verhoogd. Waar komt die verhoging vandaan ?

De voorzitter van het VCGT antwoordt dat dit aan twee zaken kan worden toegeschreven. Enerzijds werden de erfpachten op punt gesteld, waardoor de inkomsten hieruit beter worden geïnd. Voor de erfpachten is er nu een sluitend reglement, met een verhoging van de inkomsten als gevolg.

De tweede bijkomende inkomstenbron is het gevolg van een overeenkomst die in 1994 werd afgesloten tussen het VCGT en HorecaVlaanderen. Het gaat om een vaste, duidelijke jaarlijkse retributie op basis van het aantal kamers en de luxe-categorie te betalen door de hotels. Dit zou moeten vertaald worden in een aanvulling op het decreet op de logiesverstrekkende bedrijven.

De heren De Clerck en De Bremaeker kondigen hierbij aan dat zij een amendement bij het programmadecreet zullen indienen dat deze zaak zal regelen.

De voorzitter van het VCGT verduidelijkt nog dat de investeringen voor 1995 op het niveau van 1994 zullen blijven. Dit is slechts mogelijk door het gebruiken van hetgeen overbleef van vroegere projecten. Voor 1996 zal dit niet mogelijk zijn, zodat er voor het volgende begrotingsjaar opnieuw meer investeringskredieten zullen nodig zijn.

De heer De Bremaeker vraagt waar de verhoging met 6,5 miljoen frank in post 521 “lokale en materieel,, aan te wijten is.

De voorzitter van het VCGT verduidelijkt dat het VCGT ruimte kan **bijhuren** in de lokalen aan de Grasmarkt. Het VCGT is erg krap behuist, en van deze gelegenheid is gebruik gemaakt om de behuizing van de instelling uit te breiden. Dit was des **te meer** nodig omdat het aantal personeelsleden van het VCGT ondertussen verdubbeld is. Het VCGT heeft er trouwens voor gekozen om in hetzelfde gebouw gevestigd te blijven, samen met het OPT. Dit gebouw is namelijk uitstekend gelegen.

De heer De Bremaeker vraagt eveneens naar een verklaring van de gevoelige verhoging van het budget voor “publicaties, propaganda en publiciteit (post 523).

De voorzitter antwoordt dat deze verhoging het gevolg is van het in werking treden van het Toeristisch Marketingplan.

De minister stelt dat de overdracht van middelen uit het budget van economie naar de uitvoering van het **marketing**-plan volkomen verantwoord is, omdat het toerisme een belangrijke economische rol speelt.

De heer De Clerck vraagt of er reeds een balans kan worden opgemaakt van het voorbije toeristische seizoen aan de Kust.

De heer **Janssens** antwoordt dat er een gedachtenwisseling zal plaatsvinden tussen het VCGT en de Horeca.

Enkele krachtlijnen zijn nu reeds duidelijk. Niettegenstaande er veel gebouwd is aan de kust, gaat het **appartements**toerisme achteruit. Ook in de hotelsector zou er een achteruitgang van ongeveer 1 percent zijn.

Dat het voorbije toeristisch seizoen aan de Kust niet zo goed was, is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan het zeer slechte voorseizoen. Dat had ook een negatieve weerslag op de boekingen voor het hoogseizoen. Over het algemeen is het zo dat een goed voorseizoen een goed hoogseizoen voorafgaat.

De voorzitter wijst er verder op dat de slogan „Vlaanderen Vakantieland” meer en meer werkelijkheid wordt. Dat wil zeggen dat de Kust niet langer de enige toeristische **attractie**-pool is. Ten **slotte** zegt de heer **Janssens** nog dat het nog te vroeg is voor definitieve conclusies. Door de vakantiedorpen wordt het toeristisch seizoen immers verlengd.

Een voorlopige conclusie kan volgens de voorzitter wel zijn dat de toeristische sector van de Kust een voorzichtige prijspolitiek moet voeren.

De heer Dierickx vraagt hoe de verhouding tussen statutair en contractueel personeel in het VCGT evolueert.

De minister antwoordt dat de personeelsformatie het statutaire personeel omvat. Daarnaast zijn er allerlei projecten waarvoor contractuele personeelsleden met een tijdelijke opdracht worden aangeworven. De minister wijst er op dat het toerisme een dynamische sector is, wat de inzet van contractuele krachten noodzakelijk maakt.

111. INDICATIEVE STEMMING

De aan de Commissie toegewezen artikelen en de toegewezen programma's van de begrotingstabel van het ontwerp van begrotingsdecreet, inbegrepen de door de Vlaamse regering voorgestelde amendementen op de artikelen 13 en 39 (stuk 15 (1993-1994) — nr. 2) worden bij de indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen en 1 tegen.

De conformiteit van de administratieve begroting met de doelstellingen van de algemene uitgavenbegroting wordt vastgesteld met 7 stemmen voor en 1 tegen.

De verslaggever,

J. DE BREMAEKER

De voorzitter,

L. PEETERS

BIJLAGEN

BIJLAGE 1
Tabellen en grafieken

Fig.

Begroting Cultuur 1995

Aandeel per sector

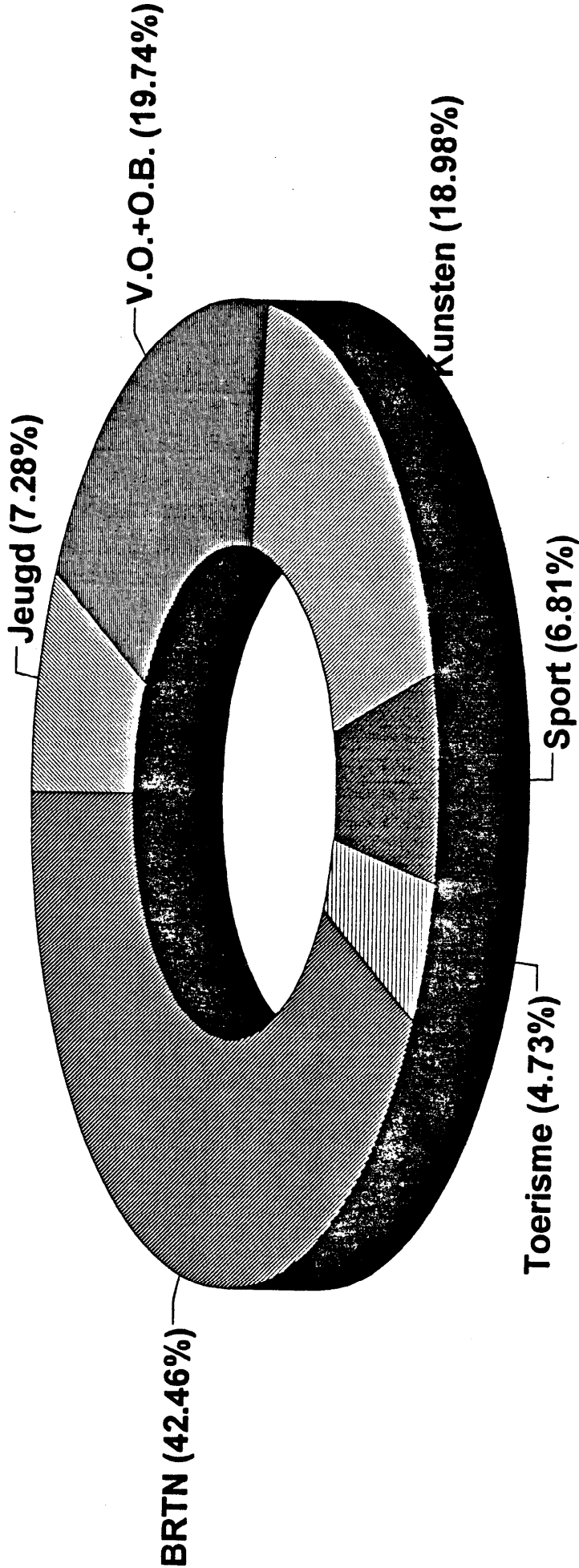

FIG. 2

Evolutie Begroting Cultuur Beleids- & Betalingskredieten

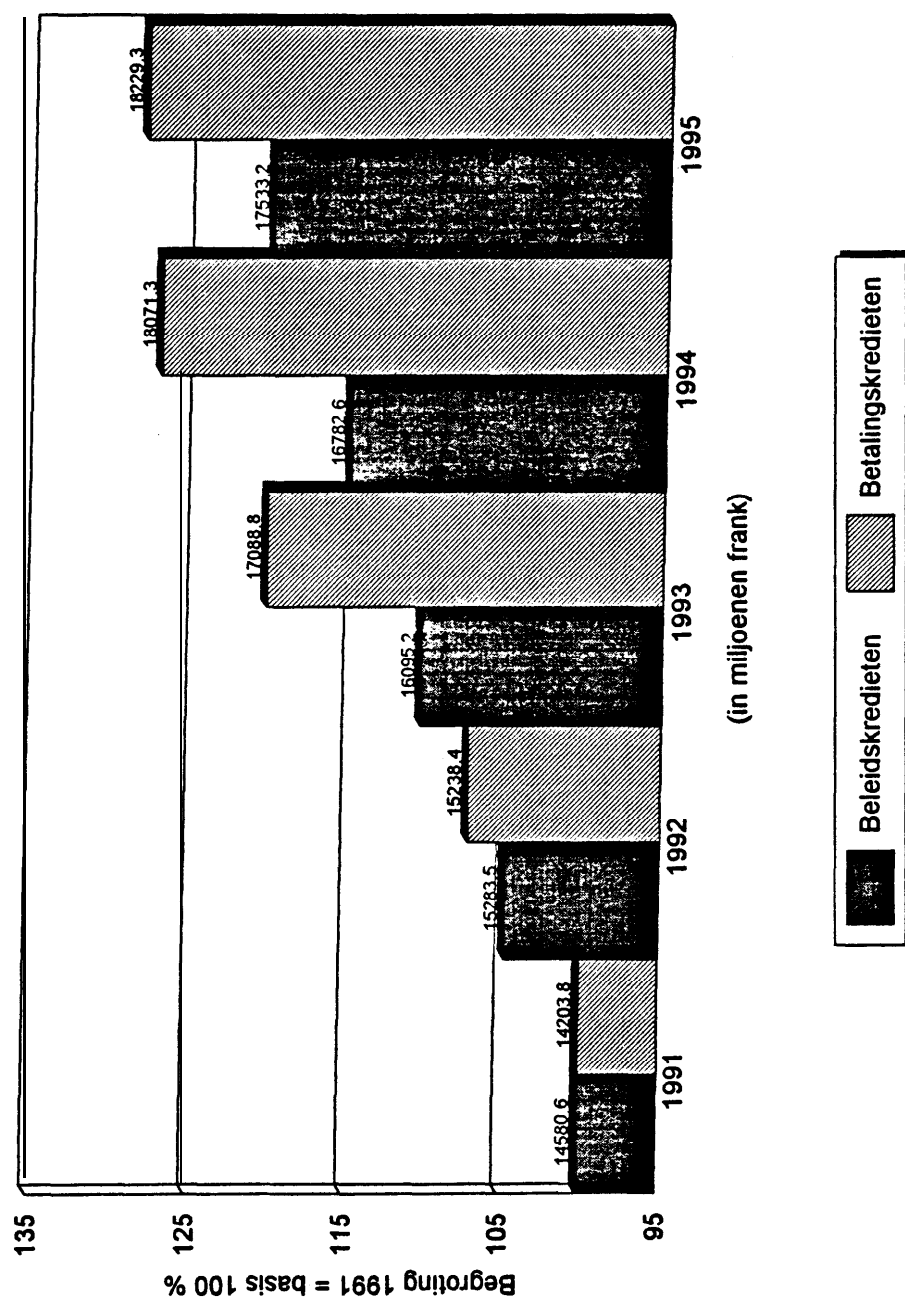
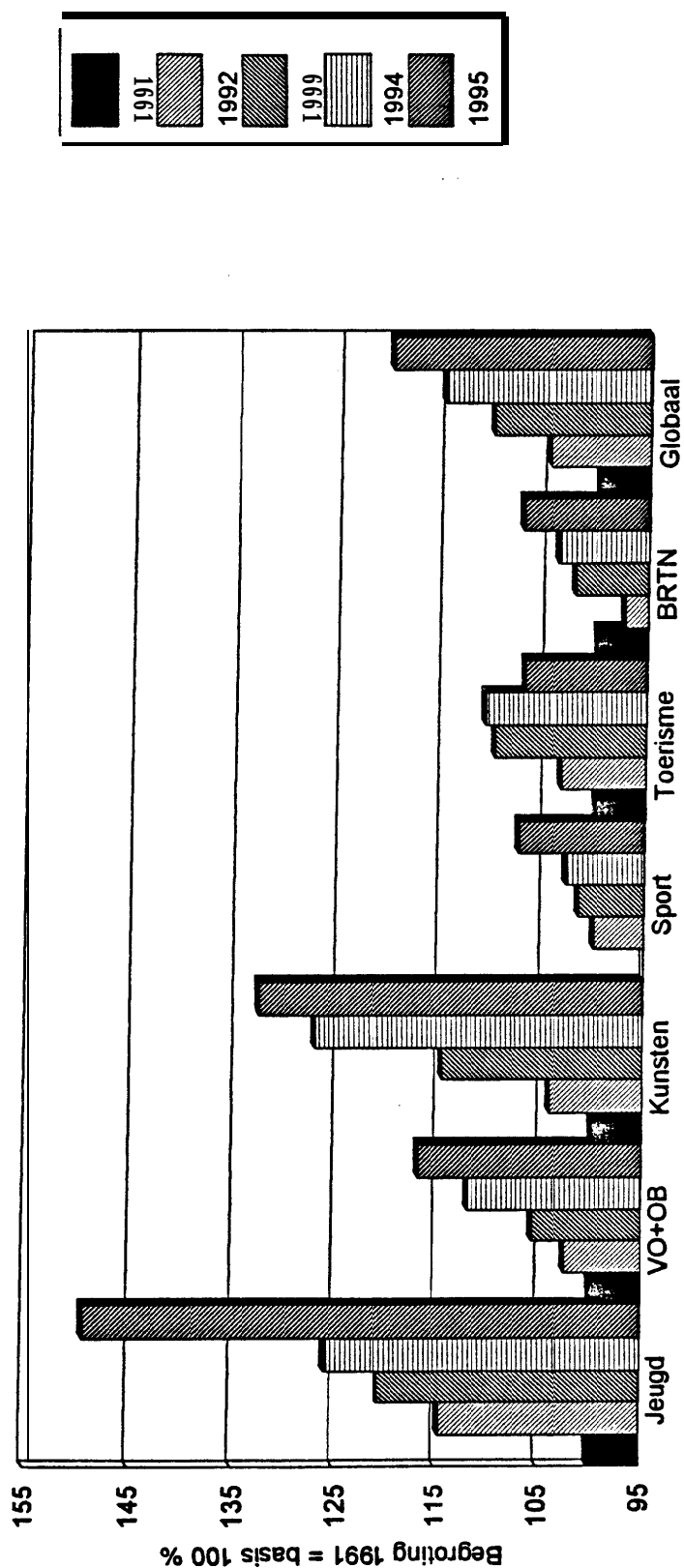

FIG. 3

Evolutie Begroting Cultuur

Aandeel per sector

Sectoren	1991		1992		1993		1994		1995	
	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.
Jeugd	100.0	854.2	114.7	979.7	120.1	1 031.2	126.0	1 076.2	149.4	1276.6
VO+OB	100.0	2958.1	102.4	3030.3	105.8	3128.2	112.1	3315.8	117.0	3460.4
Kunsten	100.0	2507.5	104.3	2615.0	114.6	2874.6	127.4	3193.6	132.7	3327.9
Sport	100.0	550.7	100.0	1111.5	101.5	1127.8	102.7	1 141.3	107.4	1193.7
Toerisme	100.0	775.1	103.3	800.5	109.9	852.0	110.8	859.1	107.0	829.2
BRTN	100.0	6935.0	97.3	6746.5	102.1	7081.4	103.8	7196.6	107.4	7445.4
Globaal	100.0	14580.6	104.8	15283.5	110.4	16095.2	115.1	16782.6	120.3	17533.2

FIG. 4

Begroting Sociaal-Cultureel Werk

Aandeel per sector + globaal

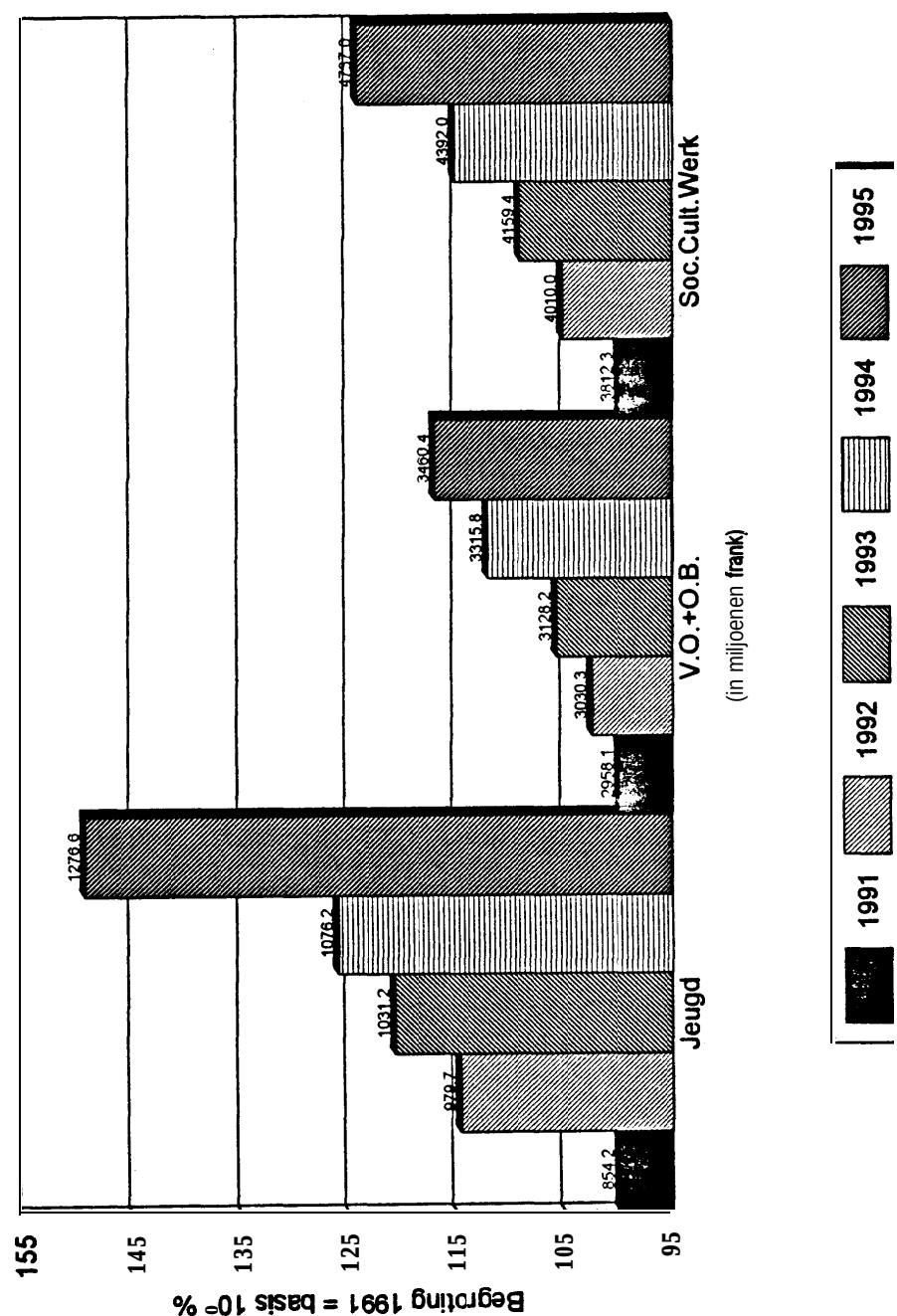

FIG. 5

Begroting Volksonth. & Bibliotheken

Aandeel per sector + globaal

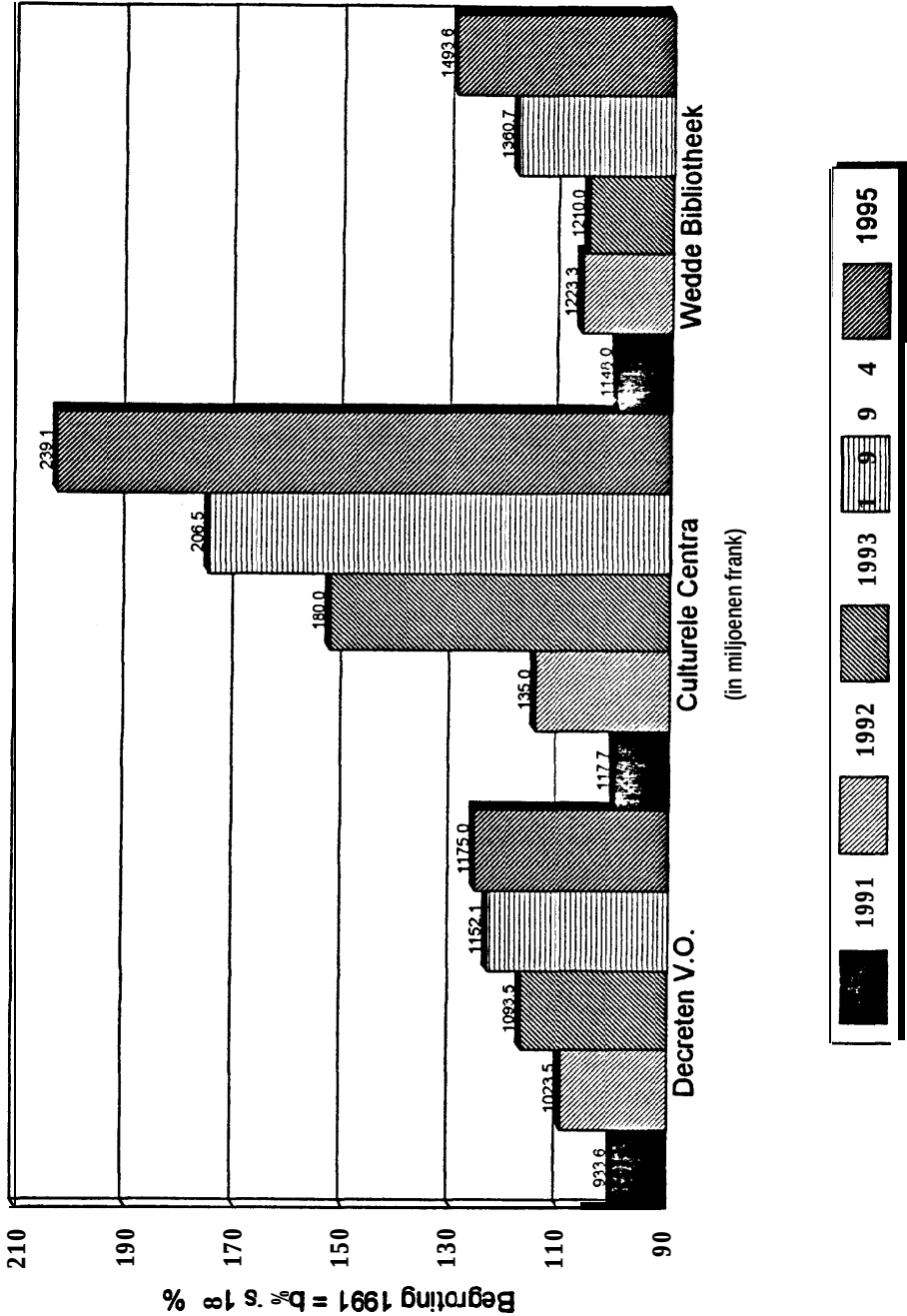

FIG. 6

Evolutie Begroting Kunsten

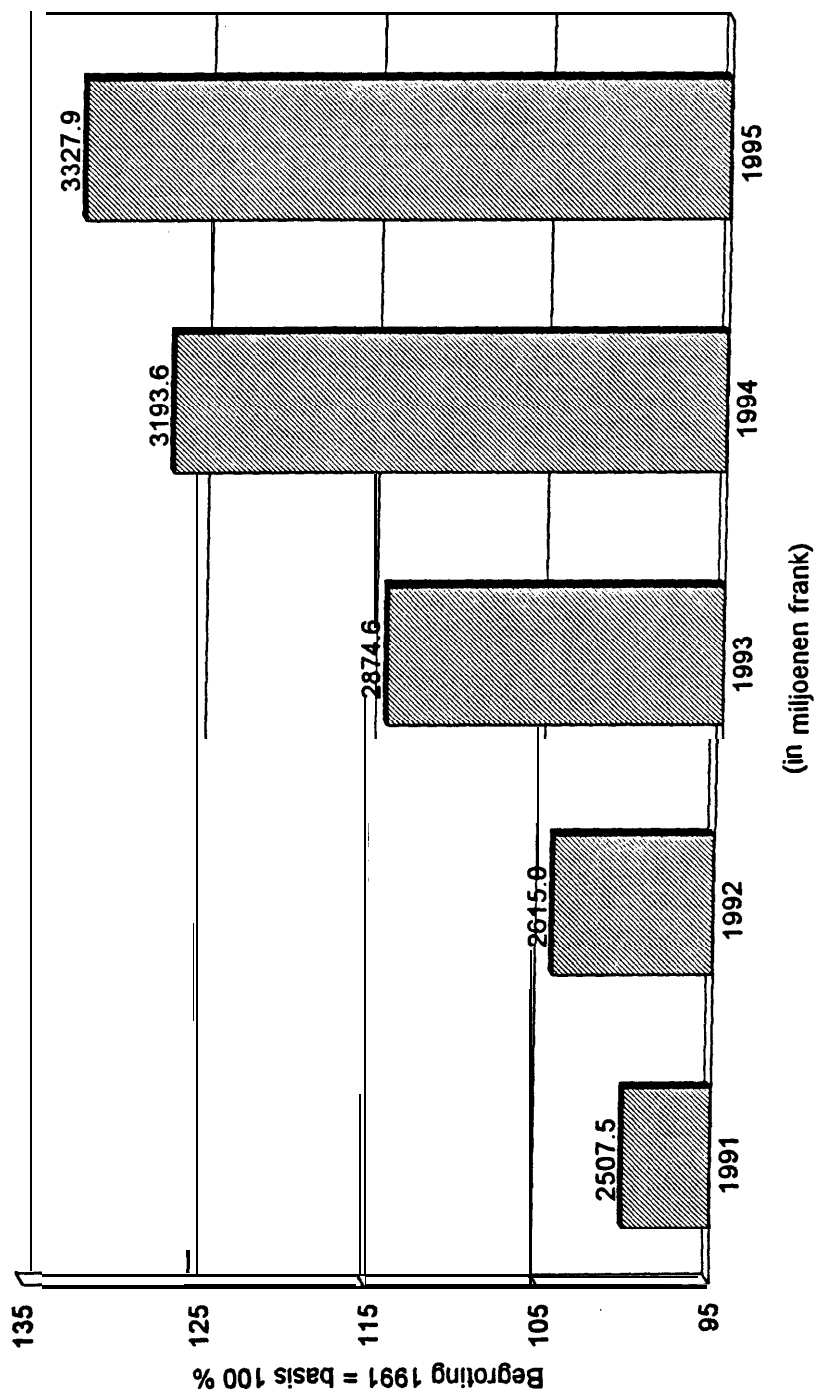
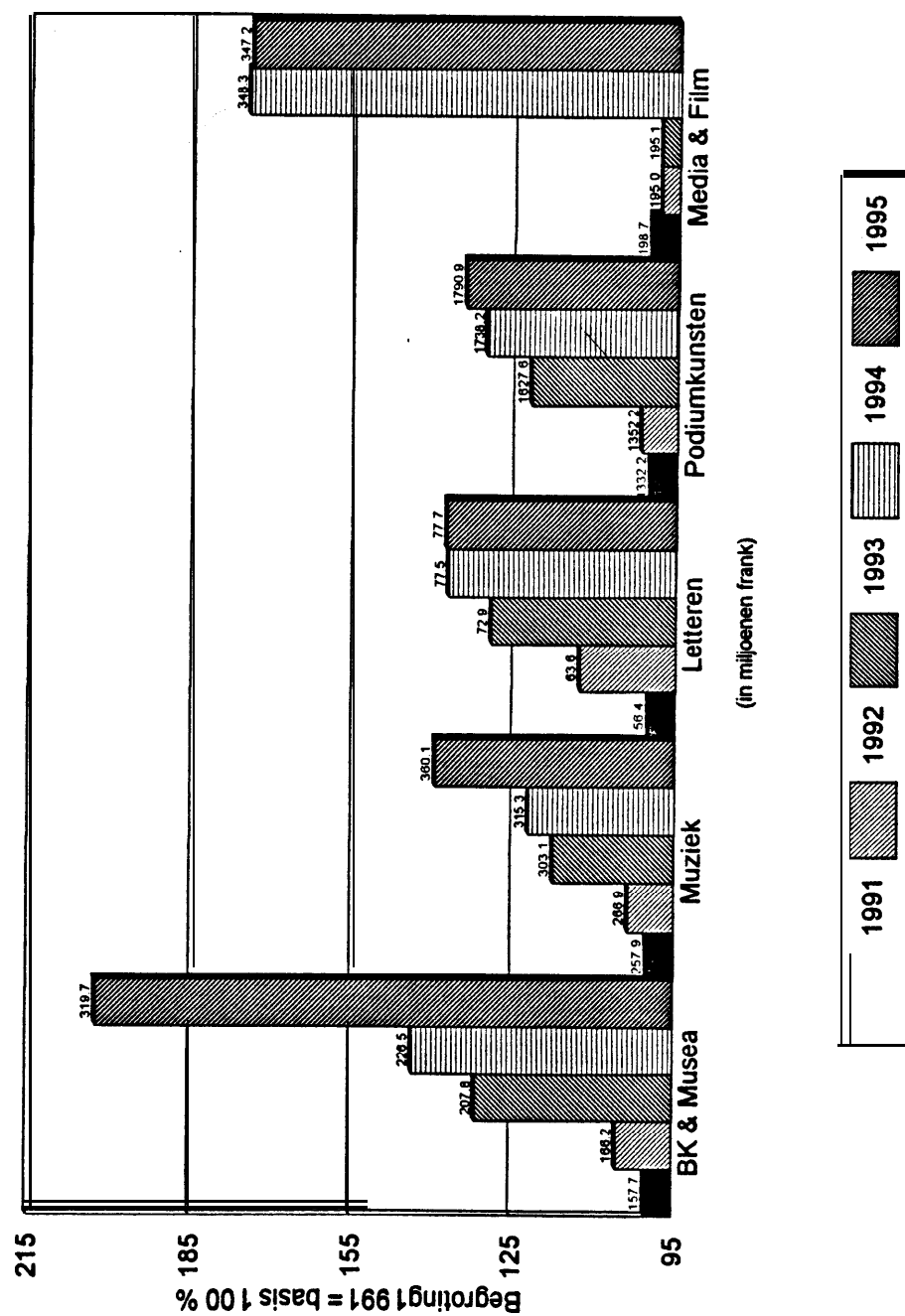

FIG. 7

Evolutie Begroting Kunst

Aandeel per sector

BIJLAGE 11
Toeristisch marketingplan

VLAAMS COMMISSARIAAT-GENERAAL VOOR TOERISME

Nota voor de Raad van Beheer

Brussel, 7 juni 1994

INTERNATIONAAL TOERISTISCH MARKETINGPLAN

1. INLEIDING

In opdracht van het Vlaams Commissariaat-generaal voor Toerisme (VCGT) en het „Office de Promotion du Tourisme de la Communauté française” (OPT) werd door het WES en THR een internationaal toeristisch strategisch en operationeel Marketingplan voor Vlaanderen, Brussel en Wallonië opgesteld met betrekking tot zes landen : Nederland, Duitsland, Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië en Spanje.

Marketing planning bestaat uit een logische opeenvolging van een reeks van activiteiten die vertrekkende van een analyse van de bestaande toestand leiden tot de formulering van een reeks doelstellingen en de opstelling van een aantal plannen om deze doelstellingen te bereiken.

Vroeger werd reeds bericht over de analyse-resultaten, de doelstellingen en de grote strategische opties voor de periode 1994-2000. In deze nota zal nog slechts kort worden ingegaan op het strategisch plan. Meer aandacht zal worden besteed aan het operationele plan.

2. STRATEGISCH PLAN

Een uitgebreid onderzoeksprogramma lag aan de basis van de opstelling van het strategisch plan. Er vond een doorlichting van toeristisch Vlaanderen, Brussel en Wallonië plaats op drie vlakken : de toeristische organisatie, de marketingacties in het recente verleden en het toeristisch produkt.

Deze interne analyse is onder meer gebaseerd op gesprekken met personen uit alle belangrijke overheids- en private toeristische instellingen en de evaluatie van 250 brochures en tal van advertenties en videofilms.

De externe analyse of de analyse van de vraagzijde is gesteund op volgende onderzoeken : de tendenzen van het toerisme op wereldvlak en in de zes doellanden, de onderzaging van 3.200 potentiële toeristen in de zes doellanden, de enquêtering van 3.000 verblijftoeristen in ons land die uit deze zes landen afkomstig waren en de bevraging van een 250-tal tour operators en reisagenten in de vermelde landen die België al of niet programmeren.

Rekeninghoudend met de bevindingen van al deze onderzoeken werd per toeristisch macroprodukt (Kunststeden met inbegrip van Brussel, Kust, Groen-Vlaanderen) een marktstrategie opgesteld. Daarin werden de prioritaire markten en de segmenten binnen deze markten vastgelegd, een aangepaste positionering uitgewerkt en de grote lijnen bepaald in verband met het produktaanbod en de distributie. Tenslotte werd een globale communicatiestrategie ontwikkeld.

De grote strategische keuzes kunnen als volgt worden samengevat :

1. Macroprodukten

Er werd gekozen voor een produktmarktgerichte aanpak als algemeen strategisch concept. Deze aanpak laat immers toe om een oplossing te vinden voor de divergerende problematiek en doelstellingen van de diverse toeristische macroprodukten en voor een aantal problemen zoals de oriëntatie op administratieve entiteiten en het gebrek aan imago van België als vakantiebestemming. Bovendien sluit deze aanpak veel dichter aan bij het koopproces van de toeristen.

De klemtoon zal dus liggen op de toeristische macroprodukten. Vlaanderen wordt beschouwd als overkoepelende toeristische entiteit waarbinnen de toeristische produkten zich bevinden. De drie macroprodukten zijn : de Kunststeden, de Kust en Groen-Vlaanderen.

2. Potentieel voor expansie

Er is in de zes beschouwde markten een duidelijke potentiële interesse voor een verblijf in de Kunststeden, aan de Kust en in Groen-Vlaanderen. Het potentieel van buitenlandse toeristen met interesse voor een (korte) vakantie in de Kunststeden kan worden geraamd op ruim 12 miljoen personen, aan de Kust op 10 miljoen personen en in Groen-Vlaanderen op een kleine 4 miljoen personen.

3. Prioritaire markten

Duitsland is met grote voorsprong de meest prioritaire buitenlandse markt, omwille van zijn potentieel. Dit geldt zowel ten aanzien van de Kunststeden als ten aanzien van de Kust of Groen-Vlaanderen. Op de tweede plaats komen Groot-Brittannië en Nederland. Frankrijk en vooral Italië en Spanje zijn minder belangrijk.

4. Doelgroepen

Voor elke combinatie van deze prioritaire markten en macroprodukten werd een segmentatiestrategie uitgewerkt met aanduiding van de prioritaire te viseren doelgroepen, uitgedrukt in functie van geografische zones, leeftijdscategorieën, gezinstypes en sociale klassen.

5. Positionering

Voor elk macroprodukt werd een globale positionering opgesteld, steunend op de sterke punten van het produkt, het imago van het produkt en het basisimago van ons land :

- Kunststeden : een geheel van gezellige, sfeervolle steden op mensenmaat, die een geconcentreerd en rijk historisch, artistiek en cultureel patrimonium aanbieden ;
- Kust : een geanimeerde Kust met een interessant hinterland, waar het goed verblijven is in elk seizoen ;
- Groen-Vlaanderen : een regio voor actieve familievakanties in een groene en gastvrije omgeving.

Deze algemene positionering wordt voor de weerhouden prioritaire **produkt-markt**-combinaties nog verder aangevuld met een aantal bijkomende klemtonen. Zo bijvoorbeeld wordt bij het aanprijzen van de Kunststeden op de Duitse markt gewezen op de gastvrijheid en gastronomie. De nabijheid, gezondheid en sport zijn bijkomende elementen voor de Kust op de Duitse markt en de gastvrijheid en sfeer op de Nederlandse markt.

6. Vier basismotieven

Het produktaanbod moet overwegend gericht worden op korte vakanties of vakanties tot één week rond vier basismotieven : ontspanning, verkenning van steden en streken, sport en amusement.

7. Consumentgericht

De potentiële klanten in de diverse markten moeten overwegend rechtstreeks worden benaderd. Slechts in een beperkt aantal gevallen (Groot-Brittannië en de wat verder afgelegen markten Italië en Spanje) wordt aanbevolen om de markt via de tussenhandel te bewerken.

8. Communicatiestrategie

De voorgestelde communicatiestrategie heeft tot doel het verhogen van de kennis en het begrip van de verschillende toeristische produkten. Dit zal gebeuren aan de hand van duidelijke boodschappen opgebouwd rond de concurrentiële voordelen van deze produkten verwerkt in de positioneringsstrategie.

Steeds moet er een associatie zijn van de verschillende produkten met hun geografische oorsprong (**Vlaanderen/België**). Op langere termijn moet dit, met de toevoeging van een algemene en vaste boodschap voor deze overkoepelende geografische entiteiten, leiden tot een toeristisch imago voor **Vlaanderen/België**.

Op de tweede plaats moet een synergie worden ingebouwd. Dit kan gebeuren op twee manieren : via de inhoud van de boodschappen en via de vormgeving ervan. Uit de analyses is gebleken dat de Kunststeden het sterkste produkt vormen. Het verdient daarom aanbeveling om een inhoudelijke synergie te bereiken rond het ruim te interpreteren begrip „**kunststeden**, cultuur”. Deze inhoudelijke synergie moet worden aangevuld met een éénvormige stijl.

Traditioneel gaat de meeste aandacht uit naar de externe communicatie, die dan nog vooral bestaat uit reclame, beurzen en dergelijke. De interne communicatie (via de werknemers in de toeristische sector, de diensten voor toerisme ...) wordt meestal wat verwaarloosd. Nochtans wint de interne communicatie sterk aan belang, vooral in het licht van het stimuleren van het herhaalbezoek en de aanbeveling. Voorgesteld wordt om op langere termijn te komen tot een integrale communicatie waar beide vormen van communicatie volledig tot hun recht komen.

3. OPERATIONEEL PLAN

Het voorgestelde operationele plan is veel meer dan alleen maar een klassiek promotieplan voor een bepaald jaar. Het vraagt gelijktijdige actie op drie domeinen : externe marketing, interne marketing en interne organisatie.

De nadruk moet in het begin duidelijk liggen op acties in de sfeer van de interne marketing en meer bepaald op het verhogen van de competitiviteit van de toeristische sector in Vlaanderen.

A. Externe marketing

In de externe marketingacties staan drie elementen centraal : produktontwikkeling, verkoopssysteem en andere communicatieuitingen.

1. Produktontwikkeling

Tot nu toe is de produktontwikkeling eerder zwak en vooral beperkt gebleven tot de klassieke logiesaanbiedingen. In het nieuwe systeem wordt gestreefd naar een combinatie van :

activiteiten + diensten + logies + commercialisatie + prijs.

In het kader van de nieuwe commercialisatiepolitiek (zie verder) is de structurering van een groot volume van verkoopbare producten noodzakelijk. Deze structurering moet gericht zijn op de vier basismotieven ontspanning, verkenning van steden en streken, sport en amusement en aangepast zijn aan de in de strategie vastgelegde prioriteiten per produkt/marktsegment.

Om deze produktontwikkeling te stimuleren is een doorgedreven technische vorming en advies zowel voor de particuliere (horeca, attracties . . .) als voor de publieke sector (provinciale en gemeentelijke toeristische diensten) noodzakelijk.

Bovendien noodzaakt deze aanpak ook zekere aanpassingen en uitbreidingen van de eigen VCGT-organisatie en -budget (zie verder).

2. Verkoopssysteem

Er bestaan twee soorten verkoopssystemen : er is de directe verkoop van producent tot gebruiker en er is de onrechtstreekse verkoop met de inlassing van tussenhandel tussen producent en gebruiker.

De marktonderzoeken hebben zeer duidelijk uitgewezen dat het directe verkoopssysteem het meest aangewezen is bij de benadering van de potentiële markt. Dit wil niet zeggen dat de reisagenten en tour operators zullen worden genegeerd maar wel dat het opzetten van een direct verkoopssysteem prioritair is.

De kernelementen in dit directe-verkoopssysteem zijn een verkoopscatalogus en een informatiedienst die het contact met de klant moet verzorgen.

a. Verkoopscatalogus

De verkoopscatalogus bundelt en structureert alle nuttige informatie voor de consument volgens het volgende schema :

- algemene presentatie van macroprodukten of regio's ;
- basismotieven die kunnen worden vervuld via een opsomming van de activiteiten die kunnen worden ondernomen ;
- concrete produktaanbiedingen die rechtstreeks bij de producent kunnen worden aangekocht ;

- overzicht van het logiesaanbod ;
- informatie over de toeristische gemeenten ;
- toeristische kaarten.

De verkoopscatalogus concentreert dus grotendeels alle huidige afzonderlijk uitgegeven drukwerken, inclusief Vlaanderen Vakantieland. De catalogus is bovendien zowel in het binnen- als in het buitenland bruikbaar. Een belangrijke optie is dat het in essentie een catalogus van verkoopbare producten is en niet van toeristische ondernemingen of gemeenten.

Belangrijke randvoorwaarden voor het welslagen van dit project zijn :

- een goede verspreiding van de catalogus is noodzakelijk. Dit houdt onder meer in dat de catalogus niet alleen in de typisch toeristische plaatsen zal worden verdeeld (toeristische diensten en BTO's) maar ook op minder gebruikelijke doch frequent door consumenten bezochte plaatsen als warenhuizen, krantenwinkels, benzinestations ...;
- de medewerking van de particuliere sector zowel op het vlak van de organisatie (produktstructurering) als financiering (via het inlassen van reclame) van het systeem is noodzakelijk)
- de catalogus moet een kwaliteitsdocument zijn dat een goed en passend imago van de macroproducten en overkoepelende entiteiten kan uitdragen ;
- een aangepaste vorming van de producenten om doelmatig met dit nieuwe instrument te kunnen omgaan is aangewezen ;
- het nieuwe systeem moet ingang vinden in de markt door een intensieve reclame-campagne.

Het doel is om in 1997 een verkoopscatalogus van ongeveer 300 bladzijden in vier talen en in ongeveer 1.000.000 exemplaren te verdelen via 1. 000 verkoops- of informatiepunten. Deze verdeling zal gedeeltelijk gratis en gedeeltelijk tegen betaling gebeuren. Misschien kan worden onderzocht of een partnership kan worden nagestreefd met een uitgeverij die substantieel kan bijdragen tot de reclamewerving en distributie van de catalogus.

b. Informatiedienst

De informatiedienst is het complement van de verkoopscatalogus. Het is een dienst die tot doel heeft informatie en advies te geven aan potentiële klanten in verband met het toeristische aanbod in het algemeen en het produktaanbod in de catalogus in het bijzonder.

In een latere fase kan aan deze dienst een reserveringsfunctie worden toegevoegd.

Het is duidelijk dat de introductie van een dergelijk verkoopssysteem een ingrijpende verandering van werken inhoudt. Daarom en ook omwille van de wellicht beperkte beschikbaarheid van te commercialiseren producten in de beginfase, wordt een stapsgewijze aanpak aanbevolen.

Met de introductie van de verkoopscatalogus zal ook de taakopdracht van de BTO's veranderen. Hun rol zal meer en meer evolueren in de richting van een commercieel steunpunt in het buitenland voor de particuliere en publieke sector en het helpen verkopen van toeristische producten. In deze zin kan van een upgrading van hun taakinhoud worden gesproken en kunnen de BTO's evolueren naar „Belgian Tourism Marketing Agencies” in het buitenland.

3. Overige communicatie

De andere communicatieacties werden uitgestippeld vertrekkende van volgende ideeën :

- het nastreven van synergie in inhoud en vorm tussen alle geledingen ;
- het concentreren van de inspanningen op de meest efficiënte instrumenten en de meest rendabele doelgroepen ;
- het komen tot een totale geïntegreerde communicatie.

Een totale geïntegreerde communicatie houdt volgende elementen in :

- een uitbreiding van het aantal doelgroepen van de communicatie, dit wil zeggen niet alleen inwerken op het gedrag van de potentiële klanten maar ook op dat van het toeristisch personeel, beleidsmensen en reiswereld en vooral ook op dat van de toeristen die zich reeds ter plaatse bevinden ;

- op lange termijn streven naar een betere verhouding tussen externe en interne communicatie. In plaats van zoals nu het geval is omzeggens alle inspanningen te richten op de externe communicatie (reclame, workshops . . .), moet het accent gedeeltelijk worden verlegd naar de interne communicatie. Communicatie naar bestaande klanten, toeristisch personeel, toeristisch bedrijfsleven en beleidsmensen is efficiënter dan algemene externe communicatie ;

- toevoegen aan elke communicatie van een permanente boodschap met als doel het opbouwen van de gewenste positionering en imago. Om dit op een coherente manier te doen moeten „corporate identities” met vaste logo’s, baselines, isotypes en kleuren systematisch worden gebruikt door alle echelons. Deze „corporate identities” weerspiegelen de weerhouden positioneringen.

In totaal werden acht communicatieinstrumenten geselecteerd om de boodschappen tot bij de doelgroepen te brengen. Aan elk van deze instrumenten werd voor elke produkt/marktcombinatie een gebruiksprioriteit toegekend. Globaal genomen kan men stellen dat publieksgerichte instrumenten (reclame, persrelaties, direct marketing ...) de voorkeur hebben op bedrijfsgerichte instrumenten (vakbeurzen, workshops ...).

Wat dit laatste betreft, wordt de actie „Buy Belgium” voorgesteld die een aantal kennismakingsreizen en workshops groepeerd. Deze actie is gericht op de reiswereld uit die landen waar de tussenhandel een belangrijke schakel vormt in het reisverkeer naar België.

B. Interne marketing

Interne-marketingacties hebben tot doel het verbeteren van het concurrentievermogen van de toeristische sector in het algemeen, en het verhogen van de klantentevredenheid in het bijzonder. De klantentevredenheid is de sleutel tot de competitiviteit.

Deze acties zijn primordiaal voor het welslagen van het plan en zijn daarom zonder twijfel de meest belangrijke van het ganse plan. Ze vertegenwoordigen een zeer belangrijke investering voor de toekomst.

De basisidee van de interne marketing is het stimuleren van de innovatie en de permanente verbetering van de kwaliteit van het toeristische aanbod. Om dit te bewerkstelligen werd een competitiviteitsplan ontwikkeld. Dit plan houdt onder meer volgende acties in :

- doorlichting van het beleid van toeristische ondernemingen, hulp bij het opstellen van plannen ter verbetering van het beheer ;

- vormingsprogramma’s voor de particuliere en publieke sector rond management, innovatie, marketing, produktstructurering, klantvriendelijkheid, kwaliteitszorg ...

- organisatie van een nationale prijs voor de beste innovatie in de toeristische sector ;

- diagnose van kwaliteitsniveaus, hulp bij het opstellen van plannen ter verbetering van de kwaliteit ;

- ondersteunen van gezamenlijke commercialiseringsacties :

- verwezenlijken van vrijwillige kwaliteitslabels in diverse sectoren ;

- verbeteren van het onderzoek naar vraag en aanbod ;

- kennis van het toeristisch personeel verbeteren inzake de toeristische mogelijkheden van België teneinde de verkoop van andere produkten en regio’s te stimuleren ;

- acties naar de media toe in verband met het belang van het toerisme en de attitudes t.o.v. het toerisme.

Het inpassen van deze interne marketingacties in het globaal toeristisch Marketingplan, betekent dat het VCGT meer en meer de rol van catalysator voor de toeristische sector in Vlaanderen zal moeten gaan spelen. Het VCGT zal de toeristische sector

moeten leiden en inspireren teneinde de competitiviteit ervan te verbeteren. Wellicht zal dit een aanpassing van de eigen organisatie vragen.

C. Interne organisatie en budget

Het is duidelijk dat de uitvoering van de voorgestelde strategie en operationele acties gevolgen heeft op het vlak van de organisatie en het budget van het VCGT.

1. Interne organisatie

Ten aanzien van de organisatie wordt een structuur voorgesteld die een aantal produktverantwoordelijken bevat naast de verantwoordelijken voor de klassieke marketing-diensten (verkoopstelsel en communicatie, interne marketing en competitiviteit en onderzoek) . Dit schema combineert dus terreinkennis en ervaring van produktmensen met de specialistische kennis en ervaring van marketingmensen.

Voorgesteld wordt om bij elk van de produktmensen werkgroepen te installeren die hen kunnen assisteren bij de conceptie en uitwerking van produkten. Deze werkgroepen dienen vooral te bestaan uit personen van de particuliere sector die betrokken zijn bij de respectieve macroprodukten.

Deze organisatiestructuur staat of valt met de mensen waarover men beschikt. Permanente opleiding en waar nodig, aanvulling van het kader zullen nodig zijn.

Daarnaast zullen sommige medewerkers belast moeten worden met werkzaamheden i.v.m. het competitiviteitsplan : organisatie van vorming en opleiding enz.

2. Budget

Een analyse van het huidige budget van het VCGT leert dat op dit ogenblik weinig of niets wordt gedaan op het vlak van de verbetering van de competitiviteit of het stimuleren van een betere produktstructurering. Inspanningen op het vlak van produktverbetering beperken zich tot het toekennen van subsidies of premies die niet in relatie staan tot de marketingstrategie.

Het subsidiesstelsel voor produktontwikkeling (bv. hotelpremies) zou kunnen worden verbonden aan bepaalde voorwaarden i.v.m. kwaliteitszorg, renovatie en dgl. (competitiviteitsplan).

Hetzelfde principe geldt ten aanzien van de subsidies voor de commercialisering (toeristische federaties ...). Deze kunnen worden gekoppeld aan de voorwaarde dat het plan wordt gevolgd.

Het is duidelijk dat naast een herschikking van het budget, ook een verruiming van dit budget zich opdringt. Om de doelstellingen van het plan waar te maken is een groter budget nodig voor de uitvoering van de acties op het vlak van de competitiviteit, produkt en commercialisatie, dan dat waarover het VCGT nu kan beschikken.

In dit verband werden twee scenario's uitgewerkt. In het eerste, minimalistische scenario is sprake van een matige toename van de overheidsbijdrage in het VCGT-budget met 5 % per jaar. Dit houdt in dat de publieke bijdrage tegen 1997 aangroeit met ongeveer 20 % ten opzichte van het niveau van vandaag.

Van de particuliere sector wordt een belangrijke verhoging van de financiële participatie verwacht. Deze verhoging is vooral te situeren in 1995 wanneer de verkoopscatalogus wordt ingevoerd. Nadien wordt een jaarlijkse toename van de bijdrage van de particuliere sector met 10 % vooropgesteld. Dit heeft voor gevolg dat in 1997 de financiering van het VCGT voor 11 % uit private middelen bestaat tegenover 4 % nu.

Het totale budget groeit in dit eerste scenario aan met ongeveer 30 % tegen 1997 (930 miljoen fr. in 1997 tegenover 710 miljoen fr. in 1993) . Met dit budget kunnen echter alleen extra inspanningen worden geleverd voor het opzetten van de verkoopscatalogus en de bijhorende informatiedienst.

In een tweede, voluntaristisch scenario wordt gerekend met belangrijker verhogingen van de financiële bijdrage van zowel de openbare als de private sector. Van de openbare sector wordt in dit geval vooral in het begin van de planperiode een grotere inspanning verwacht.

De financiële bijdrage van de private sector groeit in deze tweede hypothese eveneens fors aan zodat deze sector in 1997 in 25 % voorziet van het totale budget dat dan 1.360

miljoen frank bedraagt. Dit budget biedt de mogelijkheid om niet alleen in de verkoops-catalogus en de informatiedienst maar ook in andere noodzakelijk geachte en bijkomende communicatieuitingen te investeren.

Enkel bij de realisatie van dit tweede scenario kan worden verwacht dat de plandoelstellingen volledig worden bereikt. Dit houdt in dat het aantal overnachtingen van toeristen uit de zes genoemde landen in Vlaanderen stijgt tot 11,1 miljoen in 1997 tegenover 7 miljoen in 1990. De hiermee gepaard gaande bestedingen nemen toe van 14,4 miljard fr. tot 23,7 miljard fr. Ten gevolge hiervan kan een toename van de directe tewerkstelling in het vooruitzicht worden gesteld met ongeveer 3.000 personen en van de directe en indirecte tewerkstelling met ongeveer 4.000 personen.

Voorgestelde beslissing

1. Het Toeristisch Marketingplan, opgesteld door WES en THR, wordt als geheel aanvaard. Specifieke maatregelen ter uitvoering van dit plan zullen t.g.t. aan de Raad worden voorgelegd.

2. Het Plan zal aan de heer minister worden overgemaakt met het verzoek, binnen de Vlaamse regering naar middelen te zoeken om het genoemde „voluntaristische scenario” te verwezenlijken.
